

„Rehberlik hizmeti uygulaması (Pat*innenschaftspraxis)
bağlamında ırkçılık ve ayrımcılığa duyarlılık”

---

konusundaki 2021 çalıştayının sade dilde dokümantasyonu

Yayın Künyesi

SOZIALDIENST
MUSLIMISCHER FRAUEN

Yayınlayan:

Sozialdienst muslimischer Frauen e.V. (SmF) / Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmet Derneği

Luxemburger Str. 181-183

50939 Köln

+49 22178997380

info@smf-verband.de

www.smf-verband.de

Sorumlu

Ayten Kılıçarslan

Sade dile çeviri:

Julia Naji

Editör&Redaktör:

Sanga Lenz

Saskia Schindler

Naïma Sita Walter

Özgün metin yazarları:

Mariette Nicole Afı Amoussou

Abdou Rahime Diallo

Sanga Lenz

Saskia Schindler

Sayfa düzeni:

Alexander Kruschinski

Yayın yılı:

2022

Alıntı uyarısı:

Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmeti (2022):

„Rehberlik hizmeti uygulaması (Pat*innenschaftspraxis) bağlamında ırkçılık ve ayrımcılığa duyarlılık” konusundaki 2021 çalıştayının sade dilde dokümantasyonu. Köln.

URL: www.haltung-zeigen.org

Dipnot:

Sade dile çevirisi yapılan bu metin, aşağıdaki belgeye dayanmaktadır: Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmeti (2022): 2021 çalıştay belgesi. Rehberlik hizmeti uygulaması (Pat*innenschaft) bağlamında ırkçılık ve ayrımcılığa duyarlılık. Köln. URL: www.haltung-zeigen.org

Yayınlar BMFSFJ (Federal Alman Aile, Sosyal, Kadın ve Gençlik Bakanlığı) ve BAFzA'nın (Federal Alman Aile ve Sivil Görevler Dairesi) görüşlerini yansıtmamaktadır. İçerikle ilgili sorumluluk yazarlara aittir.

Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmet Çatı Örgütü (SmF-Bundesverband)

Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmet Çatı Örgütü, broşürlerin tasarım ve yapısı da dahil olmak üzere, tüm haklara sahiptir. Sonradan basım ve çoğaltmalar yalnız kaynak verilerek ve derneğin izni dahilinde yapılabilir. Tüm yayın hakları, başka bir değişiklik olmadığı sürece, Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmeti Federasyonu'na (SmF-Bundesverband) aittir.

„Pozisyon alın-Çeşitliliği güçlendirin' girişimi

Müslüman Kadınlar Sosyal Hizmeti Federasyonu'nun, Hamburg'taki Yurttaşlar Vakfı, ROCK YOUR LIFE&Start with a Friend'in iş birliği ile geliştirdiği bir projedir ve Federal Aile, Yaşlılar, Kadın ve Gençlik Bakanlığı tarafından teşvik edilmektedir.

Gefördert vom:

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend

In Kooperation mit:

İçerik

Önsöz ve Giriş	6
Modül 1: Irkçılık ve Ayrımcılık	8
Irkçılığın işlevi nasıldır?	11
İdeolojisi: İdeoloji ve Irkçılık	12
Kurumsallaşması	15
Kişiler arası oluşumu.....	17
İçselleştirilmesi	18
Modül 2: Irkçılık üzerine yanlış anlaşılımlar	19
Tersine Irkçılık.....	19
„Pozitif ırkçılık“ ve „Pozitif Ayrımcılık“	20
Kültürel ırkçılık: Kültür sözcüğü “ırk” sözcüğü yerine geçer	20
Siyah karşıtı ırkçılık	21
İslam korkusu, İslam düşmanlığı ve Müslüman karşıtı ırkçılık	22
Modül 3: Organizasyon gelişimi	23
Sözlük/Kavram açıklamaları	27
Irkçılık karşıtı (Antirassistisch).....	27
Ayrımcılığa duyarlı (Diskriminierungssensibel).....	27
Çeşitlilik (Diversität).....	27
Güçlendirme (Empowerment).....	27
Egzotizm (Exotismus)	27
Kesişmeler (Intersektionalität)	27
Sömürgecilik gerçeği (Kolonialität).....	28
Ötekileştirme (Othering)	28
Ayrıcalıklar (Privilegien).....	28
Göçmenlik sonrası (Postmigrantisch)	28
Irk sal profil çıkarma (Racial Profiling)	28
Irklaştırma (Rassifizierung).....	29
Klişe, klişeleştirme (Stereotyp, Stereotypisierung).....	29
Yapılar (Strukturen).....	29
Simgeleştirmek (Tokenism, Tokenisierung)	29
Kaynakça	30

Sade dile çeviri esnasında karşılaşılan sorunlar

Burada dile getirilen fikirler ve konular genelde akademik bir dille konuşulmaktadır. Bunlara kuramlar veya teoriler de denir. Çoğunlukla (kuramların anlaşılması) zordur. Bu broşür birçok konuyu sade bir dille açıklamayı amaçlar. Ancak bunu yaparken sınırlarla karşılaşırız. Çünkü bazı sözcükler bir kuram gibidir ve aynı zamanda birçok anlam taşır. Bazen metin buna rağmen zor anlaşılabilir. Çünkü önemli olan her noktayı vurgulamak isteriz. Bunun dışında birçok açıklamalara gerek duyulur. Böylece konular anlaşılabilir istenir. Bazı sözcükleri niçin anlaşılması zor olduğu halde öylece bıraktığımızı da (broşürde) açıklıyoruz. konunun bu şekilde daha iyi anlaşılabilmesine inanıyoruz.

Broşürde başvuru yardımı

Zor sözcükler ilk aşamada hemen açıklanır. açıklamalara ulaşabilmek için bilgisayarın faresiyle (Maus) sözcüğün üstüne tıklanmalıdır. . Ekranda sözcüğün açıklaması görülecektir.

Cinsiyete özgü dil

(Almanca cümle yapısı Türkçe'den farklıdır ve cinsiyet daha fazla kullanılır. Kavramların bir çoğunda daha ziyade erkeklere hitap ediyor çağrışımları vardır. Bu nedenle farklı akımlar gelişmiştir. Ayrıca kendisini erkek veya kadın olarak tanımlamak istemeyen çok geniş bir kitle de bulunmaktadır. Aşağıda anlatılan konu Almanca için geçerlidir.)

Cinsiyete özgü dilin anlamı: Kullanılan dil bütün insanlara hitap etmelidir. Kadınlar, erkekler ve kendini ne erkek ne de kadın olarak tanımlamayan tüm bireyler. Bu yüzden bazı simgeler bulunmuştur.

Örnek olarak, cinsiyet yıldızı: Politiker*in. Politiker: erkek politikacı, Politikerin: kadın politikacı için kullanılır. Politiker*in: her cinsten politikacı için kullanılabilir.

Cinsiyet yıldızı şöyle okunur: Cender Ştern

Cender İngilizcede cinsiyet anlamına gelir.

Bu yüzden Almanca bu broşürde cinsiyet yıldızını tercih ediyoruz.

“Siyah” ve “beyaz” (‘Schwarz’ und ‘weiß’) ¹

Birçok kişi bazen **Siyah** sözcüğünü kullanır. Bu, renk anlamına gelmez. Bu kişiler **Siyah** sözcüğünü politik anlamda kullanırlar. Siyah insanlar kendileri için bu tanımları kullanırlar. Onların bu tanımla vurgulamak istediği nokta: Biz ırkçılığı yaşayan ve yaşamış olan insanlar grubuna dahiliz. Biz **Siyahiyizdir**. Onlar siyah sözcüğünü büyük (harfle) yazarlar: siyah değil **Siyah** biçiminde. Böylece herkes bunun renk **olmadığının farkına varır**. (Çünkü Almanca dilince renkler özel isim değildir ve küçük harfle yazılır.)

Birçok kişi bazen beyaz sözcüğünü de kullanır ve bu da renk **anlamında kullanılmaz**. Onlar beyazı politik anlamda da kullanırlar. Bazı **beyaz** insanların vermek istediği mesaj: **Siyah** insanlar başkadır. Beyaz insanların yaptığı ötekileştirme. Bu **beyaz** insanların kendilerini **Biz** ve **beyaz** olmayan insanları da **Diğerleri** diye tanımlaması anlamına gelir. Böylece ırkçılık ortaya çıkar. ırkçılığın sebep olduğu sonuç: **beyaz** insanlar daha çok üstünlüğe sahip olurlar. Birçok kişi bu yüzden beyaz sözcüğünü de başka türlü yazmak ister. Bununla belirtilmek istenen: Politik anlamdır. Onun için eğri yazıyla, beyaz değil **beyaz** şeklinde yazarlar. Vurgulanmak istenen: **beyaz** ayrıcalık ve güç sahibi olmak ve ırkçılık deneyimi **olmamak** anlamına gelir. Ayrıcalığın anlamı: Yaşamda diğerlerine göre daha fazla imkân sahibi olmaktır. Örnek olarak, ayrıcalıklı insanlar daha iyi bir eğitim alırlar, daha fazla para kazanırlar veya daha kolay oturacak bir ev bulurlar.

Baş harfi büyük harfle yazılan **Siyah** sözcüğü yeni bir kavram gibidir. Bu politik içerikli bir sözcüktür. Bu ırkçılıktan gelmez. Sömürgecilikten doğmuştur. *Beyaz* olmayanlar kendilerini **Siyah** diye tanımlayabilirler. Bu bir güçlendirme çabası olabilir. Yani içinde daha az ırkçılığın bulunduğu bir toplumun parçası olma mesajı taşır. Herkes birbirini destekler veya bu toplumda birbirleriyle ırkçılık hakkında konuşabilir ve üzerinde düşünebilir demektir.

Beyaz Olmak (Weiß-Sein) ²

Beyaz olmak politik bir sözcüktür. Anlamı: Güç sahibi olan insanlar grubuna girmek. Veya *beyazların* güçlü olduğu topluma ait olmak demektir. Bu sözcük önemlidir. Sözcük kullanıldığında belirtilmek istenen: hala *beyaz* gücün var olduğudur. Bu (güç) uzun zamandan beri vardır ve **yok** olmamıştır.

İlginç olan da, Yalnız başına *beyaz* olmak yetmez. Niçin? *Beyaz* olmak ancak *beyaz* olmayan da varsa var olabilir. Bu yüzden *beyazlar* diğer insanları *beyaz* olmamaya zorlarlar. Böylece diğerleri güç sahibi olmazlarsa o zaman *beyaz* güçlü olur. *Beyaz* güç, ancak diğerini zayıf bıraktığı için güçlü olabilir. Politik anlamda *beyaz* olmak Avrupa'da birçok insan için **normaldir**. Bu konuya kafa yormazlar. Ve *beyaz* olmamak anormaldir. Doğal olarak bu duruş doğru değildir.

B(I)PoC – Rengi Siyah (Yerli) Halk (B(I)PoC-Black (Indigenous) People of Color)³

B(I)PoC beş İngilizce sözcüğün kısaltmasıdır:

- **Black:** **Siyah** anlamına gelir
- **Indigenous:** yerli, veya **diğer insanlardan önce orada doğanlar** anlamına gelir. Almandada da buna Indigen denir. Yerliler, sömürgecilik öncesi bir kıtada yaşayan insanlardır. Yani Avrupalılar gelmeden ve her şeyleri ellerinden alınmadan önce. Örnek Amerika veya Afrika.
- **People:** **İnsanlar** anlamına gelir.
- **Of:** **-den** anlamı taşır.
- **Color:** **Renk** anlamındadır.

Renk sözcüğü ile gerçek anlamda renkten söz edilmez. Burada rengin anlamı: **beyaz olmayandır**.

Bazıları daha kısa kısaltmayı kullanırlar. **B(I)PoC** yerine **PoC** derler.

PoC – Renkli kişi (PoC-Person/People of Color)⁴

PoC İngilizce sözcüğünün kısaltmasıdır:

- **People:** **İnsanlar** anlamına gelir.
- **Of:** **-den** anlamı taşır.
- **Color:** **Renk** anlamındadır.

Renk sözcüğü ile gerçek anlamda renkten söz edilmez. Burada rengin anlamı: **beyaz olmayandır**.

Bu sözcükleri birçok kişi kendileri için kullanırlar. Ancak her zaman İngilizce olarak. Bunun tam çevirisi yapılamaz.

Kimler kendileri için BIPoC veya PoC kısaltmasını kullanır? Irkçılık deneyimi olan veya olmuş olan kişiler bunu kullanır. Onlar der ki: Biz *beyaz* **değiliz**. *Beyazlardan* başkayız ve güçlüyüz. Biz **BIPoC** veya **PoC** uz. Bunlar, biz *beyaz* **değiliz** diyen daha değişik insanlar için kullanılan sözcüklerdir.

Önsöz ve Giriş

Tetikleme-Uyarısı

Bu metinde ırkçılık, sömürgecilik ve ayrımcılık konuları ele alınmaktadır. Burada bazen tarihsel açıdan zor olabilecek tanımlamalardan bahsedilmektedir. ırkçılık deneyimi olan insanlar için bu olumsuz etki yaratabilir. Ve kötü hatıraları akla getirebilir. olabilir. Ve kötü hatıraları akla getirebilir.

Bu konuya ilişkin 2021 yılında çalıştaylar yaptık: ,Federal düzeydeki “İnsanlar insanları güçlü kılar” programı çerçevesinde rehberlik hizmeti uygulaması (Pat*innenschaftspraxis) bağlamında ırkçılık ve ayrımcılığa duyarlılık’.

Bu çalıştaylarda ana başlıklarımız ırkçılık ve ayrımcılıktı. İşlenen konu ise ırkçılığın ve ayrımcılığın nasıl farkına varılacağı idi: Kendimizde, başkalarında, toplumda ve politikada ırkçılık ve ayrımcılık bilinci/farkındalığı.

Bu konuda çok daha fazla bilgiye sahip olmalıyız. Her şeyden önce rehberlik hizmeti alanlar (Mentes) ve verenler (Pat*innen) ile bulduğumuzda bu bilgiler daha da büyük bir önem kazanacaktır.

Bu çalıştay metninde **bilgiyi** bir kez daha herkes için yazıya döküyoruz.

Bu çalıştaylar, ırkçılık ve ayrımcılık konularında giriş bilgileri özelliğine sahipti. . Bazı konuları yalnız kısaca bazılarını biraz daha uzun konuşabildik. Çalışmaya katılmayanlar belki soracaklardır: Neden belli konular eksik kaldı? Niçin belli bir fikir eksik? Buna yanıt: Bazen bir konu ya da bir fikir üzerine çok uzun konuştuk. Bazen uzun tartışmalar oldu. Sonrasında başka bir konu ya da diğer bir fikir için zaman kalmadı. Bu dokümantasyon okunurken bunun bilinmesi gerekir.

Çalıştay tarihleri 2021 Haziran ayı ile 2021 Eylül ayı arasında gerçekleşti. 3 Modül vardı, yani değişik konularda üç bölümden oluştu.

Modül 1:

Başlık: Avrupa sömürgecilik tarihine giriş ve sömürgeleştirme

- Burada söz konusu **sömürgecilik** tarihidir. Hâlâ birçok ülkenin daha sömürgecilikle karşı karşıya olmasıdır.

Başlık: Toplumlararası 4 düzeye yapısal etki mekanizmalarına odaklanmak suretiyle ırkçılık anlayışı-na giriş

- Burada söz konusu olan konu ırkçılıktır. Bunun nasıl farkına varılacağı üzerine yoğunlaşmıştır ve ırkçılığın yapısal olduğu ele alınmıştır.. Yani politikadaki, yasalardaki ve kurallardaki varoluş hali. Ya da üniversitelerde, okullarda. Ve yahut sanatta ve edebiyatta.

Modül 2:

Başlık: **Ayrıcalıklara** ilişkin (kendine) eleştirel yanıt, toplumlararası, kültürlerarası yeterlilik ve ayrımcılık deneyimleri

- Burada söz konusu olan, ayrıcalıkların neler olduğunu anlamaktır. Sözcük anlamı nedir. Kimlerin hangi ayrıcalıklara sahip olduğunu anlamak Kendinin hangi ayrıcalıkları olduğunu bilmek. Ve bu durumda nasıl bir davranış sergilenmeli sorusuna cevap aramak.

Modül 3:

Başlık: Çeşitliliği esas alan organizasyon gelişimine giriş

- Buradaki konu **çeşitlilik, ve** bir toplumun ve toplumsal örgütlerin nasıl çeşitlilik özelliğine sahip olabileceğidir.

İrkçılığı ve ayrımcılığı gerçekten anlamak ve farkına varmak uzun sürebilir. Tek tek her kişi için durum böyledir. Ve niçin bunların var olduğunu anlamak. Nasıl ortaya çıktıklarını anlamak. Bunların farkına nasıl varılacağını görmek. Ve hala bunların var olduğunu kavramak. Çünkü ırkçılık ve ayrımcılık bazen zor farkına varılmaktadır.

2021 çalıştaylarında bu önemli sorun ve sorulara ışık tuttuk. Ve bunları değişik boyutlarıyla ele aldık:

- İrkçilik toplumda, okulda, iş yerinde, her yerdedir. Bunun bana etkisi nedir? Ve benim rehberlik hizmeti uygulamama (Pat*innenschaft) etkisi nedir?
- İnsanlar hakkında ne düşünüyorum? Neyi normal kabul ediyorum? Aslında normal ne anlama gelir? Acaba gizli ırkçılığı birlikte taşıyor muyum? Farkına varmadan?
- Benim ayrıcalıklarım var mı veya hiç ayrıcalığım yok mu? Özel veya çalışma hayatımda?
- Benim ait olduğum örgüt **göçmenlik sonrası** (postmigrantisch) özelliği mi taşıyor?
- Tüm insanların ırkçılık konusunda kafa yormaları için ne yapılabilir?

Özet olarak:

Konuya, Avrupa'nın sömürgecilik tarihi ile giriş yapıyoruz. Bu, beyaz Avrupalıların başka ülke ve kıtaları istila etmeleri tarihidir. "İrk"-kuramları tarihini de ele alıyoruz. Bunlar birbiriyle yakın ilişkilidir. Çünkü "İrk"-kuramları ilk olarak sömürgecilikle başlar. **O zamanki** söylemleri: Avrupalılar Afrikalılardan daha iyidir. Bu yüzden *Beyazlar*, Siyahlar üzerine de egemen olma hakkına sahiptir. Bu "İrk"-kuramından ırkçılık kavramı gelişmiştir.

Bunun sonrasında sömürgeciliğin hala var olduğunu gösteriyoruz. Tarihte sömürgecilik: Bazı Avrupa devletleri başka kıtalardaki ülkeleri istila etmişlerdir. Onlar, bu ülkelerdeki insanlara kötü davranmışlar ve ellerinden herşeylerini almışlardır. Sömürgeci-ırkçılık hala geçerlidir: Toplumsal kurallarda. İnsanların düşünce ve davranışlarında. Ya da insanların normal bulduklarında. Genelde bu tür ırkçılık iyice gizlidir. Ancak vardır.

Sonrasında toplumsal ırkçılığın tüm insanların yaşamında ne derece etkisi olduğunu gösteriyoruz. Tüm dünyada: Bazı insanların **ayrıcalıkları** olduğunu ve bazılarının **olmadığını**.

Her bir bireye soruyoruz: Sen kimsin? Daha fazla ayrıcalıkları olan bir insan mısın? Ya da daha az ayrıcalıkları olan biri misin? Bu durum işyerinde nasıl? Burada kimin ayrıcalıkları var? Ve kimin yok? Bu durum senin rehberlik programındakiler için nasıl? Burada herhangi bir kişi daha fazla ayrıcalıklara mı sahip? Evetse, niçin?

Sonunda bunun nasıl değişebileceğini irdeliyoruz. Kendi örgütümüzü nasıl daha az ırkçı duruma getirebiliriz? Bunun için atılması gereken ilk adım nedir? İkincisi nedir?

Göstermek istediğimiz,

- bunun için bilinmesi gereken nedir,
- kendimize sormamız gereken hangi sorular vardır,
- kendi örgütümüzdeki insanlarla ırkçılık konusunda nasıl konuşmalıyızdır.

İrkçilik ve ayrımcılık⁵ (Rassismus und Diskriminierung)

Her insan nasıl öğrendiyse diğerlerine öyle davranır. Çocuklar bile belli kuralları öğrenirler. Örneğin:

- **Başkalarına nasıl içtendavranılır?**
- **Kişinin samimi olmadığı nereden anlaşılır?**
- **Diğer insanların duygularının farkına nasıl varılır?**
- **Başkalarının saygınlığı nasıl kabul edilebilir?**

Birçok kişi farkına varmadan da ırkçılığı öğrenmiştir. Çünkü birçok kuralın altında ciddi önyargılar vardır. Örnek olarak, bazı kişilerin düşünceleri şu şekildedir: Siyah insanlardan ve PoC'tan daha fazla korkulmalıdır. Ya da: Siyah insanlar ve PoC daha fazla hırsızlık yaparlar. Tabii ki bunların hepsi yanlıştır. Bu öğrenilmiş ırkçılıktır.

İrkçilik bir fotoğraf makinesinin **filtresi** gibidir: Dünyaya oradan bakılır. İnsan kendine ve başkalarına tamamen belli bir gözle bakar. Ve davranışlar da belirli biçimdedir. Ve diğer insanlara belirli biçimde davranılır.

Bunların her zaman bilinmesi ve sürekli üzerine düşünülmesi/kafa yorulması çok önemlidir. Böylece bu **filtreyi** kendinde görebilirsin. Ve toplum, bu tarz bir filtrenin farkına varır. Bu bakış açısı, bize ve diğer örgütlere durumu iyileştirmemiz konusunda yardımcı olur. Yani: Tüm insanlar, eşit bir şekilde çok şey söyleyebilir. Ve eşit biçimde herkesi dinlemek gerekir. Ve herkes eşit olarak kabul edilmelidir. .

Bu da önemlidir: İrkçilik ve ayrımcılık sözcüklerini birlikte açıklamak zorundayız, ki bu sözcükleri kullandığımızda herkesin aynı şeyi kastettiğini bilelim. Ve ırkçılık ile ayrımcılık arasındaki farkın ne olduğunu anlayabilelim.

Ayrımcılık (Diskriminierung)

Ayrımcılığın anlamı: Bir kişi veya gruba diğerlerine nazaran daha kötü davranılır. Ayrımcılığın çok değişik biçimleri vardır. Ayrımcılığı insanlar geçmişlerinden öğrenir. Örneğin: Sömürgecilik tarihinden. Bundan dolayı beyaz olmayan insanlara sürekli daha kötü davranılır.

Ancak şu nedenlerle de insanlar ayrımcılığa maruz kalırlar:

- Cinsiyeti
- Cinselliği
- Kökeni
- Ekonomik durumu
- Yaşı
- Dini (inancı)

Tüm bunlar, bizim kim olduğumuzu belirleyen unsurlardır. Ve bizim kendimizi nasıl hissettiğimizi de belirler.

Ayrımcılık her zaman biraz güçle de ilişkilidir. Ve ayrımcılıklarla da bağlantılıdır. Gücü ve ayrıcalığı olan kişi diğerini ayırabilir.

Bazıları böyle düşünseler de **ırkçılık** ve **ayrımcılık** aynı şey **değildir**. İrkçilik, ayrımcılığın belirli bir türüdür. Bu yüzden ırkçılık kastediliyorsa daima ırkçılık denmelidir. Çünkü ayrımcılık sözcüğü genel bir anlam içerir. Bundan dolayı sürekli şu sözcükleri kullanırız:

- İrkçilik
- İrkçilik türleri
- İrkçi ayrımcılık

İrkçılık (Rassismus)

Maischa Maureen Auma ırkçılık hakkındaki yazısında ırkçılığın tam olarak ne olduğunu ele alıyor. Bu metinde kastettiğimiz ırkçılık, tam olarak onun söylediği ile örtüşmektedir:

"İrkçılık insanları hiyerarşik bir biçimde ayıran bir teoridir. Bu ayrımın temeli, sosyal ve kültürel yeterlik aynı zamanda toplumsal ilerleme için esas olan koşul olarak düşünülen biyolojik özelliklerdir. Bu düşünce yapısının yardımıyla katılım eksenini boyunca ayrılmalar oluşur: Bir tarafta >üstün< ve bunun sonucunda egemen >tip< olarak geçerli olan insanlar, gruplar ve toplumlar bulunur; diğer tarafta >düşük< olarak sıfatlandırılan ve farklı olma olarak tasarlanmış insanlar, gruplar ve toplumlar bulunur. Böyle bir sınıf düzeninin yaratılması için esas neden, eşit olmayan biçimde paylaşımı ırkçı gerekçelerle haklı gösterilen, savunulan ve toplumsal yaşamın tüm düzeylerinde kabul ettirilen ekonomik, maddi, kültürel, akılcı ve sosyal kaynaklardır. "⁶

Daha sadeleştirilmiş (aynı korkunçlukta) sözlerle:

İrkçılık sanıyor ki: Daha iyi ve daha kötü insanlar vardır. Tarihte bunun gerekçesi insanların dış görünümüyüdü. Bu tür ırkçılığın demek istediği: Belirli dış görünüşte olan insanlar daha iyidir. Bunlar daha az kavgacıdır. Onlar daha akılcı işler yaparlar. Onlar doğru bir toplumda yaşarlar. Onlarda her şey düzenlidir. Bu tür ırkçılıktan dolayı yüzyıllar boyunca **insanlar iki gruba ayrılmıştır**. Ötekileştirilmişlerdir. Birileri ,normal'dir, diğerleri bu gruba daha az dahildir. Birileri iyi insanlardır. Herşeyi iyi yapabilirler ve zekidirler. Onların yapamayacakları iş yoktur. Bu yüzden de kudret sahibi olma hakkına sahiptirler. Diğerleri üzerine daha fazla söz hakkına sahip olabilirler. Diğerleri çoğunlukla daha az güce sahiptirler. Onların daha az katılım hakkı vardır. Bu doğal olarak yanlıştır.

İrkçilik her yerde vardır ve bugün hala geçerlidir. Çünkü güç sahibi olan grup için ırkçılığın büyük yararı vardır. Onlar daha fazla ayrıcalığa sahiptir. Daha iyi meslek eğitimi alırlar ve daha iyi meskenleri vardır. Çoğunlukla daha fazla para sahibi olup daha iyi işlerde çalışırlar. İrkçilik bunun bu şekilde kalmasını sağlar. Bu Almanya'da ve dünyada da böyledir.

İrkçilik uzun zamandan bu yana mevcuttur. Ve bunun değişik biçimleri vardır. Çok değişik gruplara karşı görülür. Bu yüzden burada ırkçılığın çoğulu olan ırkçılık türleri kavramını kullanırız.

Değişik ırkçılık türleri için doğru sözcüklerin kullanılması önemlidir. Burada eski ve yeni kullanımları karşılaştırmaya çalışalım:

- Siyah karşıtı ırkçılık = Siyah derili insanlara karşı ırkçılık
- Müslüman karşıtı ırkçılık = Müslümanlara ya da Müslüman görünümlülere karşı.
- Çingenelik karşıtlığı = Sinti ve Roma gruplarına karşı ırkçılık
- Asyalı karşıtı ırkçılık = Asya ülkelerinden gelen insanlara karşı ırkçılık. Ya da anababası veya büyük anne, babası Asya ülkelerinden gelen insanlara karşı. Ya da Asyalı sanılan insanlara karşı ırkçılık.

İrkçiliğin her türü çok belirli, korkunç önyargılar gösterir. Ve bunun bilinen bir geçmişi vardır. Bütün ırkçılık türleri benzer işleve sahiptir:

- İrkçilik der ki: Belirli insanlar **başkadırlar**.
- İrkçilik der ki: Onlar **yabancdırlar**.
- İrkçiliğin sonucunda: Diğer insanlar bizim toplumuza **ait değildirler**.
- İrkçiliğin sonucunda: İnsanlar daha kötü davranışlarla karşılaşrlar.
- İrkçilik der ki: Bazı insanların değeri daha azdır.

Çalıştayda ırkçılığın iki biçimini daha yakından irdeleyiz: Siyah karşıtı ırkçılık ve Müslüman karşıtı ırkçılık

Katmanlı ayrımcılık (Mehrfachdiskriminierung)

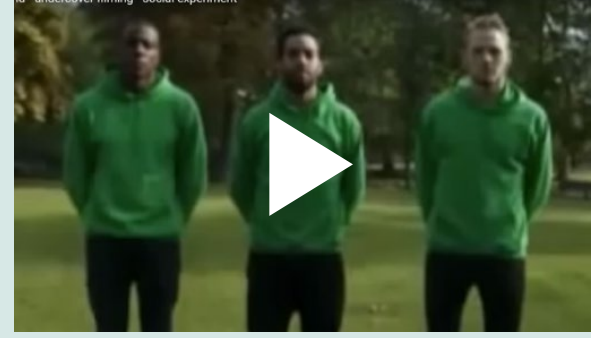
Birçok kişi değişik nedenlerle korkunç ayrımcılık yaşar. Örnek olarak: Eşcinsel Siyah bir kadın. Üç açıdan ayrımcılık yaşayabilir:

- Çünkü **eşcinseldir**: Eşcinsellerden nefret eden insanlar tarafından ırkçılık yaşayabilir. Bunlar kadınları seven kadınlar ve erkekleri seven erkeklerdir. Bu tür insanlardan nefret eden kişiler için başka bir sözcük: İnsan düşmanlığıdır.
- Çünkü **Siyahtır**: İrkçi olanlar tarafından ırkçılık yaşayabilir.
- Çünkü o bir **kadındır**: Erkekler daha güçlüdür ve kadınlara nazaran daha önemlidir diyen insanlar tarafından ırkçılık yaşayabilir.

Birçok nedenden dolayı yapılan ayrımcılığın bu türü **katmanlı ayrımcılık** olarak adlandırılır. Bunun için kullanılan diğer bir kavram **kesişimsellik**dir. Bu ayrımcılığa bir ad vermek, yani onun için bir sözcük bulmak önemlidir. Çünkü ona bir ad verildiğinde insanlar onu daha iyi görebilirler.

Daha önce kullandığımız bir ifade vardı: İrkçilik bir fotoğraf makinesinin filtresi gibidir. İnsanlar bu filtreyi sürekli gözlerinin önünde tutarlar. İnsanlar diğerleriyle konuştuklarında onları bu filtreden görürler. Onları, oldukları gibi **görmezler**. Böylece insanların tutumları belirli bir biçim alır.

Bunu kanıtlayan birçok uygulama vardır. Örnek olarak Hollanda'da yapılan bir uygulama: Bu konuyla ilgili çalıştayda bir video izledik:

Gizli kamera kullanılan bu uygulamada üç sahne sanatçısı görev aldı. Biri beyazdı, biri Siyahtı ve diğeri siyah saçlı ve sakallıydı. Bütün oyuncular bir parkta bisikletin kilidini açtılar. Bir çekiç ya da bir testereyle. Anahtarları yoktu. Gelip geçen birçok insan vardı. Beyaz oyuncuyla ilgili söylenen: Anahtarını unutmuş, şimdi bu yüzden kilidi açmak zorunda. Diğer oyuncularla ilgili söylenen: O bisikleti çalmak istiyor. Hatta bazıları polise telefon ettiler.

Bu video bizebirçok insanın endişe verici önyargıları olduğunu gösterdi. Beyaz insanların daha iyi olduklarına inanıyorlar. Her şeyden önce, beyaz insanlar düşünüyor ki: Biz beyazlar iyi insanlarız. Bize güvenilir. Aynı zamanda onların inancına göre, Siyah insanlar ve PoC sıklıkla kötü işler yaparlar. Ve çoğunlukla onlar polisiye olaylara karışanlardır.

İrkçilik nasıl işler? ⁷ (Wie funktioniert Rassismus?)

İrkçilik uzun zamandan beri vardır ve bugün de hala geçerlidir. Tek tek kişilerde olduğu gibi politikada ve toplumda da vardır. Ve okullarda ve üniversitelerde. Bazen çok net görülebilir. Bazen de zor farkına varılır. Bunda Dört-i-Modeli ırkçılığın nasıl işlediğini, ne zamandan beri var olduğunu ve her yerde bulabileceğimizi açıklar.

İnsanlar ırkçılığı nasıl yaşarlar:

- Doğrudan diğer bir insanla
- Toplumda, örneğin medyada
- Kurumlarda, örneğin okullarda, dairelerde, resmi makamlarda veya müzelerde

İrkçiliğin bu değişik biçimleri birbirini karşılıklı etki altında bırakırlar.

Aynı zamanda ırkçılık sürekli **ötekileştirir**. Bunun anlamı, beyaz insanlar kendilerini **biz**, beyaz-olmayan insanları **diğerleri** diye tanımlarlar. Çoğunlukla bunun farkına varmazlar. Bu yalnız tek tek olumsuz insanlardan kaynaklanmaz. Heryerde vardır ve bazen de gizlidir. Beyaz insanlar beyaz ayrıcalıklarla büyümüşlerdir. Bu ayrıcalıklardan dolayı beyaz-olmayanlar otomatikman ırkçılık deneyimi yaşarlar.

Bu nedenle bundan sonraki bölümde dört sözcük üzerine konuşacağız. Daha doğrusu, dört sıfat üzerine. Bunlar ırkçılığın nasıl ve nerede olduğunu gösterirler. Bunların her biri İ harfiyle başlar:

1. İdeolojik (Ideologisch): bir insanın dünyayı nasıl algıladığı biçimdir.
2. Kurumsal (Institutionell): toplumda, politikada, eğitimde, yönetimde
3. Kişiler arası (Interpersonell): iki veya daha çok insanlar arasında
4. İçselleştirilmiş (Internalisiert): tek tek her insanın ruhunda

İdeolojik: İdeoloji ve Irkçılık (Ideologisch: Ideologie und Rassismus) ⁸

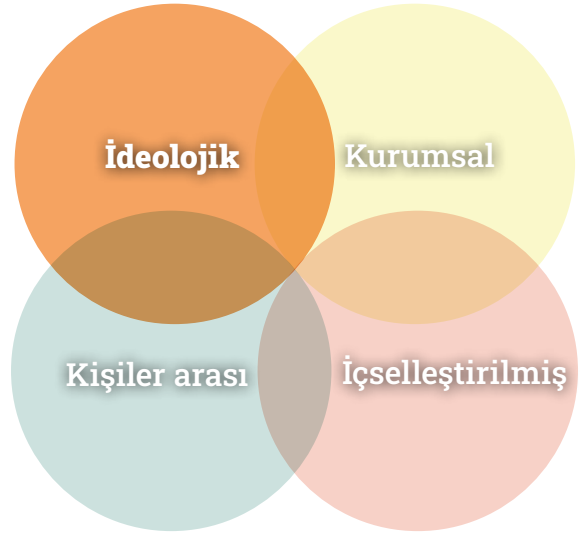
Her insanın dünya ve insanlar konusunda belirli bir açıklaması vardır. Örneğin, bazıları tüm insanların aynı olduğunu ve aynı hakları olduğunu düşünür. Diğerleri belirli insanların daha fazla hak sahibi olduğunu düşünürler. Onlar dünyaya belirli bir bakış açısından bakarlar. Buna **dünya görüşü** diyoruz.

Eğer bir kişi veya bir grup buna kesin inanıyorsa, dünya görüşü bir **ideoloji** haline gelir. Ve dünyaya başka bir açıdan bakışı kabul etmez. Böyle düşünen insanlar **ideolog** şeklinde tanımlanır.

Bazı ideolojiler çok hızlı yayılır. Buna inanan insanlar birdenbire komşularına başka türlü davranmaya başlarlar. Birdenbire yeni kurallar ve yasalar ortaya çıkar. Belirli insanlar bir anda daha az hak sahibi olurlar. Okulda çocuklar belirli insanların daha iyi olduklarını öğrenirler. Araştırmacılar bunu bilimsel metotlarla kanıtlamaya çalışırlar. Polis bazı insanlara daha sert davranır. Politikacılar, artık herkes için **değil** belirli insanlar için konuşurlar. Bütün toplum değişir. Bütün bunlar her şeyden önce, eğer hükümet belirli bir ideolojinin arkasında duruyorsa daha kolay olur. **Ancak:** İdeolojiler her zaman insanlar tarafından yapılagelmiştir. Bu demektir ki, bunu insanlar yeniden yok edebilirler.

İdeoloji eski Yunanca'dan bir sözcüktür. Anlamı: Fikirlerden oluşan öğrettir. 19. yüzyıla kadar ideoloji, dünya görüşleri bilimidir. **Bir zamanlar** bilim adamları bununla **ırk ideolojisi** geliştirdiler. Buna göre, dış görünüş (Örneğin deri rengi, kafatası biçimi) hangi „ırka“ ait olduğunu belirler. Irk ideolojisi, bazı „ırklar“ daha kötüdür. „Kötü ırktan“ insanlar bu yüzden daha az hak sahibi olmalıdırlar, gibi bir sonuca götürür

Bugün bilim adamları ve kadınlarına göre ise „ırklar“ yoktur. Her şeyden önce daha iyi, daha kötü insanlar yoktur. Almanya'da ırkçılık yasaktır.

Sömürgeci ırkçılık uzun bir **tarihi** olan ideolojidir. Avrupa devletleri başka kıtalardaki ülkeleri sömürge haline getirdi. Yani başka ülkeleri istila ettiler ve bu ülkelerdeki insanlara kötü muamele ederek her şeylerini ellerinden aldılar. Birçok insanı katlettiler. Onlar *beyaz* Avrupalıların daha iyi insanlar olduklarına inanmışlardı. Buna tüm dünyadaki birçok *beyaz* insan hala inanmaktadır. Sömürgecilik tarihi ırkçılığı *beyaz* insanların ruhuna kazımıştır. Bunu bazen politikada ve bilimde görmek mümkündür. Ya da edebiyatta ve sanatta.

Kilise de sömürgeci ırkçılığı güçlendirmek için yardımcı olmuştur. Yüzyıllar öncesinde. İki Papanın fermanları özel bir etkiye sahiptir:

- Papa V. Nikolaus'un (1452 yılı) „Dum diversas“ fermanı
- Papa VI. Alexander'ın (1493 yılı) „Inter caetera“ fermanı

Bu fermanların içeriği: Avrupalılar başka kıtalardaki ülkeleri istila edebilirler. Oralara gidip her şeyi ele geçirebilirler. Buradaki insanlara kötü davranabilirler. Onları ebediyete dek köle yapabilirler. Çünkü bu insanlar dinsizdirler, yani Hıristiyan değildirler. Amerika'nın bazı bölümleri Avrupa'daki bir ülkenin (bugünkü İspanya'da yer alan Kastilya) malı olabilir. Oradaki insanlara, yerli Amerikalılara bunu isteyip istemediklerini sormadan hem de.

Her iki Papa bu fermanlarla korkunç olaylara izin verdiler. Ve bunu Tanrı adına yaptılar. Bundan beri Avrupalı insanlar kendilerini güçlü hissetmekteydi. Onlar uzun süre başka ülkeleri istila edebileceklerine inandılar. Ve Avrupalı olmayanlardan daha iyi insan olduklarına inandılar. Onlar için geçerli olan: *beyaz* Avrupalılar'ın önceliği vardır, Avrupalı-olmayan, *beyaz*-olmayan insanlar sonra gelirler.

16. ve 17. yüzyıllarda kilise egemenleri şu soru üzerine tartışıyorlardı: Afrika ve Amerika'daki insanların ruhu var mıdır? Gerçekten de insan mıdır? Evetse: Onlara kötü davranmalı mı ve onları öldürmeli mi? Ancak 18. yüzyılda Katolik kilisesi sonunda, Siyah Afikalılar ve yerli Amerikalılar'ın da insan olduğunu kabul etti. Onların ruhları vardır dedi. 100 yıl sonra Protestan kilisesi de aynısını yaptı.

18. yüzyıl aydınlanma çağıydı: Eğitim daha önemliydi. Önceleri her şey Tanrı ve din ile açıklanıyordu. Daha sonra bir çok şey bilimsel metotlarla açıklandı. Dünyanın oluşumu ya da geçmişte hayvanların oluşumu da. **ANCAK:** Bazı araştırmacılar bilimsel metotları kötü amaçlarla kullandılar. örneğin insanların neden değişik görünümde oldukları Avrupa'da açıklanmaya çalışıldı. Araştırmacılar insanları çeşitli gruplara ayırdılar ve **ırk ideolojisi** geliştirdiler. Irk ideolojisini Avrupa'nın gücünü daha da fazla laştırmak için kullandılar. Çünkü bununla Avrupalı *beyaz* insanların *beyaz*-olmayan insanlardan daha iyi olduklarını iddia edebiliyorlardı. Birçok önemli araştırmacılar ırk ideolojisine katkıda bulundular: Voltaire, Jean Jacques Rousseau, Denis Diderot, İmmanuel Kant, Georg Wilhelm Friedrich Hegel, Friedrich Nietzsche, Charles Darwin.

Alman filozof ve düşünce adamı İmmanuel Kant aşağıdaki endişe verici sözleri söyledi:

„...buna göre insanlığın en alt basamağında >>Amerika (yerli) halkı<< bulunmaktadır. Onlarda gelişmenin tüm >>itici güçleri<< eksiktir. Onlar >>tembel<< dirler ve >>hiçbir kültürü kabul etmezler<<. Onların >>yarı sönük yaşam gücü<< kendilerini >>zor işler için güçsüzleştirir<<, bu yüzden onlar >>N-sözcüğünün<< en altında yerlerini alırlar. >>N-Sözcüğü akımı<< gerçi >>itici güce<< sahiptir. Ancak bunlar >>uşak kültürü<< için yeterlidir. Bundan dolayı bunlar bir yandan sürekli >>kendilerini yönetemeyen<<>>çocuklar<< olarak kalırlar. Diğer yandan ise >>güçlü ve uysal<< oldukları için >> gerçi başarılı olabilecek biçimde ehlileştirilirler, ancak tüm „N“-sözcüğü pis koktuğu için bu kolay olmayacaktır. Buna karşı >>beyazlar akımı<<>>tüm itici güce ve yeteneklere<< sahiptirler. Bunlar >>kültür ve uygarlığın tüm kabiliyetlerine<< sahiptirler. Bu gruba ait olanlar >>her zaman mükemmellikleri giden<< ve insan kültürünün gelişmesinin garantisi olan tek kişilerdir. Bunların başarıları >>her zaman beyazlar tarafından oluşmuştur ve Hindular, Amerikalılar, N-sözcüğünün buna hiç bir zaman katkısı olmamıştır<<“¹⁰

Sadeleştirilmiş Sadeleştirilmiş(aynı korkunçlukta) sözlerle:

Yerli Amerikalılar en kötü „ırktır“. Onların gelişmeleri diğer ırklara göre daha yavaştır. Tembel dirler ve kültürleri yoktur. Ve hem bedensel hem de kafadan çok zayıftırlar. Hatta Siyah Afikalılardan daha zayıftırlar (Kant bunlar için ırkçı N-sözcüğünü kullanır).

Siyah Afikalılar ne de olsa beyaz Avrupalılar için çalışacak derecede yeterli güçtedirler. Ancak onlar sürekli, çocuk gibidirler. Hemen kendilerine özgü düşünceleri yoktur. Onlara ağır işler öğretilbilir ama, hepsi pis kokarlar.

Beyaz Avrupalıların ırkı en iyisidir. Onların gelişimi hızlı ve mükemmeldir. Zarif bir kültüre ve modern bir yaşama sahiptirler. Dünyadaki tüm iyi işler ve gelişmeler beyazlar tarafından yapılmıştır. Hindular, Amerikalılar ve Afikalılar tarafından değil.

1884-1885 yıllarında Berlin’de Avrupalı sömürge devletler buluşması oldu: **Kongo konferansı**. 400 yıl önce Papaların izin verdiği konu bu konferansta da ortaya çıktı: 13 ülke Afrika’nın kendilerine ait olduğuna karar verdi. Ve kıtayı kendi aralarında paylaştılar. Sonuç: Az sayıda zengin beyaz insan şimdi 100 milyonlarca Afrikalının üzerinde egemen oldular.

Avrupalılar dünyada en fazla güç sahibi insanlar olmak istiyorlardı. Ancak: Çok korkunç araçlarla. Beyaz olmayan insanları ezdiler ve onları sömürdüler. Onların her şeylerini ellerinden aldılar, onların özgürlüklerini, çoğunlukla yaşamlarını da. Tüm bunları en korkunç şiddet kullanarak yaptılar.

Sömürgecilik resmen 1960 yıllarında sona erdi. Bu yıllarda ilk Afrikalı ülkeler bağımsız oldular. Avrupa’nın gücünden biraz olsun daha serbesttiler.

Ancak **sömürgeci ırkçılık** sona ermedi. Bu çok güçlü bir ideolojidir. Korkunç, dehşet verici davranışlar **günümüze kadar** gelen izlerini bıraktılar. Siyah insanlara ve PoC’a hala kötü davranılmaktadır ve onlar ayrımcılıkla karşı karşıyadır. Önceleri sömürgeleştirilen ülkeler Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri’ne hala bağımlıdır. Sömürgecilik insan beyninin derinliklerinde yer etmiştir. Sık sık bunun farkına varılır: Politikacıların konuşmalarında, okuldaki derslerde, üniversitedeki derslerde. Ve geliştirme işbirliğinde. Bu daha varlıklı olan ülkelerin daha yoksul olan ülkelere yaptığı yardımdır. (Daha yoksul olan ülkeler önceleri çoğunlukla varlıklı olan ülkelerin sömürgeleriydi). Bu izler **sömürgecilik gerçeği (Kolonialitäten)**¹¹ diye adlandırılır.

Kurumsal (Institutionell)¹²

Kurumsal ırkçılık nedir?

İrkçilik deneyimi yaşamayan birçok kişinin inancına göre:

- İrkçilik ve sömürgecilik geçmişte kalmıştır.
- İrkçi düşüncesi olanlar tek tek kişilerdir, toplumumuzda ırkçılık yoktur.
- İrkçılığa karşı yasalarımız yeterlidir.
- Herkes eşit hakka sahiptir.

Ancak ne yazık ki bunların hepsi **yanlıştır**.

Örnek olarak ırkçılık buralarda vardır:

- Müzelerde: Buralarda çoğunlukla sömürgeciler tarafından çalınan öğeler görülür.
- Okullarda: *Beyaz* çocuklar aynı çalışmaya daha iyi not alırlar
- Meslekte: Siyah insanlar ve PoC için meslekte yükselme daha zordur.
- Günlük yaşamda: *Beyazlar* oturacak bir eve daha kolay sahip olurlar.¹³

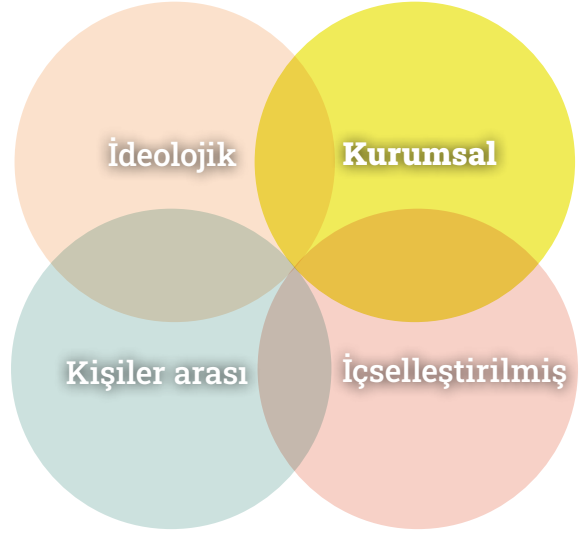
Okul, polis, resmi daireler, daireler, müzeler: Bunların hepsi kurumlardır. Yani toplum için bir şeylerin yapıldığı yerlerdir. Bu yüzden de burada varolan ırkçılığa **kurumsal ırkçılık** adı verilir. Bazıları bunun farkına varırlar, başkaları bunun farkına **varmazlar**. Gerçek olan ise bunun varolduğudur.

Bu tür ırkçılığı yaşayanların duydukları:

- Bu kuraldışı bir durumdu.
- Bu yalnız senin başına geldi.
- Yoksa bu olmaz.

Ancak bu da yanlıştır. Bunları söyleyenler büyük bir sorunu küçük bir soruna dönüştürürler. Ve ırkçılığı yaşayan bir kişiyi ciddiye **almamış** olurlar.

Kurumsal ırkçılık çok büyük bir sorundur: Tek insanla ırkçılık üzerine konuşmak olasıdır. Ve o ırkçılığın

Bir örnek: CFA Frankı

CFA Frankı Batı Afrika'da bir döviz birimidir. Bir birim bir tür paradır. Avrupa'daki Avro, Türkiye ve Suriye'deki Lira, ABD'deki Dolar gibi. CFA Frankı Fransız sömürgecilerinin bir düşüncesi idi: 1945 yılında Batı Afrika'daki ilk sömürgeler bağımsız oldular. Ancak onlar hiçbir zaman tam özgür değillerdi. Fransa hala onlar üzerine egemen olmak istiyordu. Bundan dolayı Batı Afrika'da para birimi olarak CFA Frankını uygulamaya koydu. Bu döviz birimi Fransız Frankına bağlıydı. Bu o zamanki Fransız döviz birimiydi. Kağıt ve bozuk paralar da Fransa'da üretiliyordu. Bu şekilde Fransa CFA Frankını kontrol edebiliyordu. Ülkenin para birimini kontrolü altında tutan, ülkeyi de kontrol eder.

Bugün CFA Frankı Avro'ya bağlıdır. Bu demektir ki: Avro şimdi CFA Frankını kontrol etmektedir.

kötü olduğuna ikna edilebilir. Ya da o kişiden uzaklaşılır. Ancak kurumlarla öyle kolay tartışılmaz. Ya da ondan uzaklaşamaz. Onlar büyüktürler ve her yerde vardılar. Çok güçlüdürler. Bu yüzden ırkçılık gibi ideolojileri otomatikman güçlendirirler

Başka bir örnek: Polis ve resmi dairelerde ırkçılık

Birçok kişinin inancına göre: Siyah insanlar ve PoC daha sıklıkla polisiye olaylara karışır. Daha sıklıkla endişe verici işler yaparlar. Bu yüzden de polis ve onlarla çalışanlar çoğunlukla onlara kötü davranırlar. Hiç bir neden olmaksızın. Bazen de hiç farkına varmadan.

Bu ırkçılık **ötekileştirmeden (Othering)** dolaydır. Bu İngilizce bir sözcüktür. Anlamı: Belirli insanları **diğerleştirmek**. Ötekileştirmede bir **biz** vardır. Bunlar *beyaz* insanlardır. Onların hissettikleri: Tüm *beyaz* insanlar benzer düşüncede ve yaşam biçimindedir. Ve onların hissettikleri: **Diğer insanlar** mevcuttur. Bunlar *beyaz-olmayanlardır*. Onların yaşam ve düşünce biçimleri **Biz**'den farklıdır. Bu yüzden de başka türlü davranırlar.¹⁴ Bu doğal olarak doğru **değildir**. Böyle düşünen *beyazlar* ırkçı önyargılara sahiptir. Önyargılardan dolayı *beyaz-olmayanlara* başka davranırlar. Çoğunlukla farkına varmadan. Ve bu konuda kafa yormadan.

Bu demektir ki kurumsal ırkçılık her yerde vardır.

Bizim rehberlik hizmeti programlarımız (Pat*in-nenschaftsprogramme) kapsamındadikkate almamız gereken şey: İyi iş yapan organizasyonlarda da bu sorunların var olabileceğidir.

- Sosyal yardım örgütlerinde
- Gönüllü çalışanların örgütlerinde
- Göçmenler tarafından ve göçmenler için kurulan örgütlerde
- Vakıflarda
- ve diğer organizasyonlarda

Niçin? Burada çalışan insanların bir çoğu ırkçılık deneyimi yaşamamışlardır. Ve ayrıcalıkları olan insan grubuna aittirler. Onların durumu iyidir. Ve onların birçok hakları vardır. Düşünceleri de olumludur, onlar bir şeyleri düzeltmek isterler. Onlar çokluğu ve çeşitliliği isterler.

Herkesin aynı güce sahip olduğu bir topluluğu nasıl oluşturabiliriz? Bu yalnız, **kurumsal ırkçılık** konusunda çok okur ve kendimizi geliştirsek mümkündür. Ayrıca bu konu üzerine daha fazla kafa yormamız, kendi davranışlarımızı sürekli incelememiz gerekir. Sonrasında daha az ırkçılığın olduğu yeni örgütler ve yeni bir toplum oluşturabiliriz.

Kişiler arası (Interpersonell)

Bir çoğunun düşüncesine göre: bireysel ırkçılık hemen fark edilir. Örneğin, kişi ırkçı bir söylemde bulunursa. Ya da Siyah bir kişiyi veya PoC'ye saldırırsa.. Ancak kişiler arası ırkçılığı anlamak bu kadar basit **değildir**.

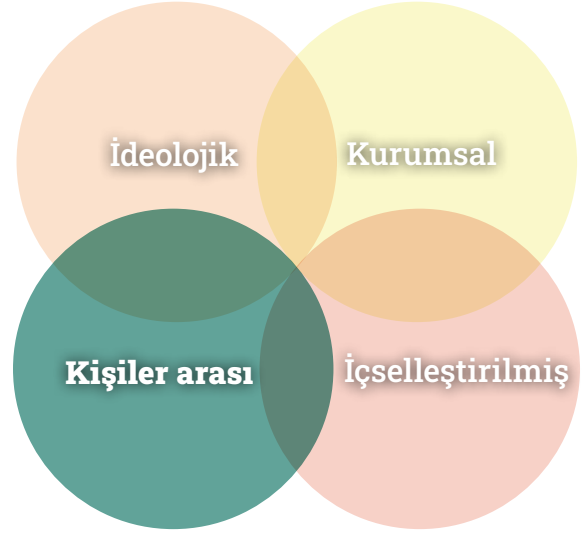
İki kişi arasında yaşanan ırkçılık **kişiler arası ırkçılık** diye adlandırılır. İnsanlar birbirleriyle bulduklarında ya da birbirleriyle konuştuklarında ortaya çıkar. Kendine karşı ırkçılığı çoğunlukla yaşamış olan kişi bazen ırkçılığı daha hızlı far keder. Kendi ırkçılıkla seyrek ya da hiç karşılaşmamışsa çoğunlukla bunun farkına **varmaz**. Kendine karşı olsa da.

Kişiler arası ırkçılık şöyle olabilir:

- **PoC'**yi incitir ya da ona küfrederse
- Siyah insanlar ve PoC hakkında kötü sözler sarfederse
- nazik ancak ırkçı içerikli sorular sorarsa
- içinde önyargıların bulunduğu yazılar yazarsa
- ırkçı içerikli resimler yayımlarsa
- Siyah bir kişinin yanına oturmazsa
- PoC veya Siyah bir insana vurur veya tekmelerse

İrkçilik **mikro saldırganlık (Mikroaggression)**¹⁵ biçiminde de olur. Mikro Yunanca bir sözcüktür. Anlamı **ufaktır**. Ufak şeyler de ırkçılık içerebilir. Örnek olarak birisi;

- Siyah bir kişinin önündeki kendi çantasını çekip alırsa
- İnsanlara dış görünüşünden dolayı başka davranılırsa
- Bana karşı birisi ırkçı davrandı, diyenlere inanılmazsa
- Bir kişi yalnız beyaz olmadığı için iyi Almanca konuşuyor diye övülüyorsa

Böyle davranan insanların düşüncesi: Kötü bir niyet **yoktu**. Bu sorun değil. Ben ırkçı **değilim**. Ya da o sırada ırkçı davrandıklarının farkında **değillerdir**.

Ancak insanların bunlar başına geliyorsa çoğunlukla incinirler. Ya da üzülürler. Ya da çok öfkelenirler. Sürekli kendilerini başka hissederler. Oraya ait **olmadıklarını** düşünürler.

Beyaz bir toplumun ideolojisi olan dünya görüşünü okullarda, poliste, resmi dairelerde ve müzelerdeki öğrenmiş ve gizli ırkçılıkla büyümüş olanlar kendi ırkçılığını çoğunlukla **farketmezler**. Ancak bu vardır.

Rehberlik hizmeti veren (Pat*innen) ve alanlarımız (Mentees) buluşur ve birbirleriyle konuşurlar. Yani rehberlik hizmetindekiler (Pat*innenschaft) de **kişiler arası ilişki** durumundadır.

İrkçilik deneyimi olmayan rehberlik hizmeti verenlerin (Pat*innen) ırkçılık üzerine kafa yormaları önemlidir. Sürekli kendilerine, benim davranışım acaba ırkçı bir davranış mı, diye sormaları gerekir. Bana rehberlik hizmeti alan (Mentee) benden başkadır, diye düşünüyor muyum? Böyle düşünüyorsam, ona karşı başka türlü davranmalı mıyım? Acaba bu durumda kendisine rehberlik hizmeti verdiğim (Mentee) kendini yabancı hisseder mi? Neyi daha iyi yapabilirim?

İçselleştirilmiş (Internalisiert)

Birçok kişi kendilerine karşı ırkçılığı hiç yaşamamıştır. Bu beyaz insanlarda böyledir. Onlar ırkçılık deneyimi olmayan kişilerdir. **Ancak:** Onlar ırkçılıkla büyümüşlerdir. Beyaz toplumun ideolojisi olan dünya görüşünü öğrenmişlerdir. Onların beyaz ayrıcalıkları ve beyaz gücü vardır. Onlar için bu çok da normaldir.¹⁶ ırkçılık yani onların ruhlarının ta derinliklerindedir. Onlarda da ırkçılık **İçselleştirilmiştir**. Bazen farkına varırlar, bazen de **varmazlar**.

Birçok kişinin başından ırkçılık deneyimi geçmiştir. Örneğin, Siyah olduğu için biri onu incitmiştir. Ya da başörtüsü taktığı için. Ya da bir kişi ona karşı değişik davranmıştır. Bu insanlar: **ırkçılık deneyimi yaşamış** kişilerdir. ırkçılık deneyimi, onların ruhlarında derin iz bırakmış olabilir. Buna **İçselleştirme** deriz. ırkçılık onlarda içselleştirilmiştir.

ırkçılığa karşı neler yapılabilir? İlk önce şunun bilinmesi gerekir: **Bu gerçekten vardır**. Ve kişinin kendini sorgulaması gerekir: Bazen ırkçı düşüncelerim var mı? Ya da bazen ırkçı birşeyler yapıyor muyum?. Önce her kişi kendine bakmalı. Sonra tüm topluma bakmalıdır. Ve herkesin bunu kabul etmesi ve başka türlü yapmak istemesi gerekir. Ancak bundan sonra bir şeyler değiştirilebilir.

ırkçılık deneyimi olan kişilerle ırkçılık üzerine konuşmak zordur. Onlar için ırkçılığın her yerde var olduğunu görmek sinir bozucudur ve onlara ağır gelir. ırkçılığın okullarda, poliste, resmi dairelerde ve müzelerde olduğunu bilmek. Ve çok fazla insanın her gün ırkçılığı yaşadığını görmek.

Güçlendirme (Empowerment) onlara yardımcı olur. Güçlendirme nedir? İngilizce bir sözcüğün çevirisidir: Güçlü kılama. Güçlendirme ile kişi kendini güçlü kılar. Örneğin ırkçılığa karşı.

Peki bu nasıl yapılır? ırkçılık deneyimi olan kişiler bir araya gelirler ve birbirleriyle konuşurlar. Karşılıklı anlatırlar

- başlarına ne geldiğini
- neler gördüklerini,
- kendilerine neler söylendiğini anlatırlar.
- Karşılıklı birbirlerine güç verirler.
- Ve orada birbirleri için vardılar.

Olayların nerede olduğu üzerine konuşurlar. Ve bunun yanlış olduğu üzerine. Onları yaralayan ve inciten olayları karşılıklı anlatırlar. Ve birbirlerine karşılıklı güç verirler. Birbirlerine gördükleri gibi davranabilirler.

Bu buluşmalarda bir konu ırkçılıktır. Ancak hiçbir diğeri bir kişiye karşı ırkçı değildir. Hepsini kendilerini her zaman güvende hissedebilir.

Burada bir öykü daha:

Kenneth Clark ve Mamie Clark Amerikalı bilim insanlarıydılar. Esasen: Psikologdular. 1940 ve 1950 yıllarında çocuklarla birkaç uygulama yaptılar: **Yapma bebek testleri (Puppetests)**.¹⁷

Çocukların bazıları beyaz, bazıları da Siyahtı. Tüm çocuklara dört yapma bebek gösterdiler: iki Siyah bebek ve iki beyaz bebek. Çocuklara sorular sordular. Örnek olarak: „Hangi bebekler daha güzel?“ veya „Hangi bebekler kötüdür?“ Sürekli tüm çocuklar beyaz bebekleri daha güzel buluyorlardı. Siyah çocuklar için de beyaz bebekler daha güzeldi.

Bu uygulamanın gösterdiğine göre: Çocuklar daha küçükken kötü ırkçı önyargıları öğrenmiş oluyorlar. Beyaz ve Siyah insanlar arasında ayırım yapıyorlar. Siyah çocuklar, Siyah oldukları için kendilerini daha kötü hissediyorlar. Onların düşüncelerine göre: Beyaz insanlar daha iyidir ve daha fazla güç sahibidir. Ben Siyahım, ben daha kötüyüm.¹⁸ Ne yazık ki bu onlar için normal. **ırkçılık her zaman, her yerde vardı ve var.**

İrkçilik konusunda yanlış anlaşılımlar

Tersine-İrkçilik (Reverse-Racism) ¹⁹

Reverse-Racism İngilizce bir sözcüktür. Anlamı: **tersine-irkçilik** veya **geri dönen ırkçılıktır**. Bu sözcüğü beyaz insanlar, olmayan bir şey için kullanırlar. Onların söylediklerine göre: *Beyaz* insanlara karşı da ırkçılık vardır. Örneğin, Afrika'daki Siyahlar beyaz bir kadına değişik davranırlarsa. Ancak ırkçılık her zaman biraz da güç ve geçmişle ilintilidir. Ve daha fazla güç sahibi olanlar **Beyazlardır. Siyahlar değildir**.

Avrupa'da uzun zamandan beri ırkçılık vardır. Avrupa'nın sömürgeci zamanından beri vardır. Avrupalılar Afrika ve başka bölgelerden insanlara şiddet uyguladılar ve onlara kötü davrandılar. Onları köle yaptılar. Dediklerine göre: Biz *Beyazlar* daha güçlüyüz ve Siyahlardan daha iyiyiz. Bizim daha fazla haklarımız var. Bu güç bugün hala mevcuttur. Bazen görülebilir, bazen gizlidir.

Güçsüz insanların güçlü kişilere karşı ırkçı olması mümkün değildir. *Beyaz* bir kadının yaşadığı bazen ayrımcılıktır ama, bu **ırkçılık değildir**. *Beyaz* insanlar ırkçılıkla **hiçbir zaman** karşılaşmazlar.

Almanya'da

- polis,
- okullar,
- resmi daireler,
- ve diğerleri gibi kurumlar

ve dünyada

- Dünya Bankası
- Dünya Sağlık Örgütü WHO
- ve diğerleri gibi kurumlar

beyaz insanlar için daha fazla iş görürler.

Beyazların daha fazla ayrıcalıkları vardır. Onlara kapılar daha fazla açıktır. Siyahlara nazaran daha fazla iş yapma hakkına sahiptirler. Çoğunlukla daha iyi eğitim alırlar ve hastanelerde onlara daha iyi davranılır. Her zaman onlar daha fazla güce sahiptir. *Beyaz* ayrıcalıklar her yerde mevcuttur. Tüm yapıların içinde sağlam yerleri vardır.

Beyazlara karşı ayrımcılık da kötüdür. Ayrımcılık her zaman kötüdür. Ancak bu ırkçılık değildir. **Tersine ırkçılık yoktur**.

‚Pozitif Irkçılık‘ ve ‚Pozitif Ayrımcılık‘ (‚Positiver Rassismus‘ und ‚Positive Diskriminierung‘) ²⁰

Aslında olmayan bir şey için kullanılan bir sözcüktür: **Pozitif ırkçılık**. Çünkü ırkçılık **hiçbir zaman** olumlu değildir. **Irkçılık her zaman olumsuzdur**. **Pozitif** sözcüğü burada yanlış bir şey ifade eder.

Pozitif ırkçılıkla ne demek isteniyor? Örnek olarak ırkçılık deneyimi olmayan kişiler Siyah bir kadına, sen çok iyi dans ediyorsun, siyahlar iyi dans ederlerse. Mutlaka Siyah olduğun için bu özelliğe sahipsin. Tüm Siyahlar iyi dans ederler demiş olurlar.

İrkçilik deneyimi olmayan kişiler böyle bir şey söylediklerinde düşündükleri: Ben kadına iltifat ettim. Aslında onlar ırkçı bir söylemde bulundular. Çünkü, tüm Siyahlar iyi dans edebilirler demek, ya da şarkı söyleyebilirler veya koşabilirler diye düşünmek bir ırkçılıktır. Dünyanın her tarafında insanlar değişikler. Ve yeteneklerin kökenle **hiçbir zaman** ilişkisi yoktur. Yalnız yetenek sahibi insanlarla ilişkisi vardır.

Bazı insanlar **pozitif ayrımcılıktan** da söz ederler. Örnek olarak belirli yasaların pozitif ayrımcılık içerdiğini söylerler. **AGG 21** gibi. AGG Almanca Genel Eşit Davranış Yasası'nın kısaltmasıdır. Burada daha az güce sahip insanlar için iyi olan yasa içeriği söz konusudur. Yani ırkçılık deneyimi olan insanlar için ve kadınlar için. Çünkü bugün hala en fazla güce sahip olanlar *beyaz* erkeklerdir. Örneğin bu yasa der ki: Siyahlar ve PoC aynı yeterliliğe sahipse öncelikle işe alınırlar. Bu demektir ki: Eğer işe başvuran kişiler ırkçılık deneyimi olan biriyle *beyaz* biriyle. *Ve beyaz-olmayan* başvuru sahibi *beyaz* kişi gibi aynı işi yapabilecekse. Bu durumda ırkçılık deneyimi olan başvuru sahibi işe alınır.

Bazıları der ki: Bu yasa *beyaz* insanları haksızlığa uğratar. Bu bir **pozitif ayrımcılıktır**. Ancak bu doğru **değildir**. Bu yasa varolan ırkçı ayrımcılığa karşı konmuştur: Yani PoC ve Siyahlara yapılan ayrımcılığa karşı. Irkçı ayrımcılığı azaltır. Der ki: *Beyazlar* daha iyi olanaklara sahiptirler. Bu yasa ırkçılık deneyimi olanlara da daha iyi olanaklar vermelidir.

Kültür ırkçılığı: Kültür sözcüğü „ırk“ sözcüğünün yerine geçer (Kulturrassismus) ²²

İrkçilik uzun zamandan beri vardır. Görünüşü daima başkadır. Zamanla değişime uğrar. Ve ırkçı dil de değişir. Bir örnek: **Kültür sözcüğü**. Bu önceleri normal bir sözcüktü. İyi bir şey için kullanılan sözcüktü. Birkaç yıldan bu yana bunun da ırkçı bir anlamı oldu. Bazıları kültür derler ve bununla „ırk“ demek isterler. Çünkü **„ırk“ sözcüğü** bugün pek **kullanılmaz**. **„İrkler“** yoktur. Yalnız politik aşırı sağcılar hala bu sözcüğü kullanır.

Bugün örnek olarak bazıları der ki: Suriyeli insanların bizden **ayrı bir kültürü** vardır. Bununla demek istedikleri: Onlar bizden **başkadır**. **Ötekileştirme** uygularlar. **Demezler** ki: Değişik gelenekleri olan değişik kültürler vardır. Bunların hepsi aynı derecede iyi ve aynı derecede ilginçtir. Onların dedikleri: Bizim kültürümüz var ve onların kültürü var. Onlar ayrımları önemserler. Bununla diğer insanları niçin kendilerinden ayırdıklarını açıklarlar. Hatta bazen de açıkça derler ki: Bizim *beyaz* kültürümüz daha iyidir. Bu daha da korkunçtur.

Siyah karşıtı ırkçılık (Anti-Schwarzer Rassismus) ²³

Siyah karşıtı ırkçılık

- Afrikalı Siyahlara
- Anababası veya büyük anne ve babası Siyah olanlara
- Başka kıtalardan Siyah insanlara karşı ırkçılıktır. Örneğin, ABD'li Siyahlara
- Afrika'dan **gelmeyen** Siyahlar.

Siyahlara karşı ırkçılığın uzun bir geçmişi vardır. Sömürgecilik zamanına dayanır. İnsanları **deri rengine** göre daha iyi ve daha kötü diye ayırmışlardır.

Bugün hala insanlar birbirini deri rengine göre ayırmaktadır. Ancak: Aslında beyaz ve siyah deri rengi yoktur. Hiç kimse gerçekte ne beyaz ne de siyahtır. Çok fazla deri rengi vardır. Dünyada her ülkede. Bu demektir ki, insanlar deri rengine göre ayır-dilemez. Hiç kimsenin belirli bir deri rengine sahip olduğu için belirli bir karakteri yoktur. Veya deri renginden dolayı doğrudan belirli bir gruba ait olamaz. Böyle bir şeyin söylenmesi ırkçılıktır. Böyle demek **istenmese** de.

Siyah karşıtı ırkçılık beyaz kudreti güçlendirir. Bazı *beyazlar* Siyahlara değişik davranırlar. Siyahları dış-larlar. Çok değişik biçimlerde Siyahlara karşı ayırım-cılıkta bulunurlar.

2020 yılında **Each One Teach One (EOTO) Derneği** Almanya'da ilk kez Siyahlar üzerinde bir araştırma yaptı. Yapılan Afrozensus araştırmasında Siyahlara bazı sorular yöneltildi. Bunların konusu:

- Yaşamları ve günlük yaşamları
- Yaşamış oldukları ırkçılık ve ayrımcılık deneyimleri ve
- Kendilerini ve dünyayı nasıl değerlendirdikleri idi.

Birçok danışma büroları da Siyah karşıtı ırkçılık hakkında bilgiler topladı. Örnek olarak: Berlin ve Brandenburg'daki **Verein Opferperspektive (Zarar Gören Bakış Açısı Derneği)**

Bunlar ne sonuçlara vardılar?

Siyahların nereden geldiği ya da nerede oturdukları ya da eğitim düzeyleri ve kazançlarının ne kadar olduğu dikkate alınmaksızın hepsi aşağıdaki şekilde çoğunlukla ırkçılığı yaşamaktadırlar:

- Kendilerine **hakaret edilmekte**
- **Şiddete** tabi olmaktadır
- Bir takım girişimlere **katılamamaktalar**
- Bazı şeyleri **elde edememekteler:**
  - * **Oturacak ev**
  - * **Çalışacak iş**
  - * **Meslek öğrenim yeri**
  - * **Yuvada yer**
  - * İyi bir **okulda** yer
  - * İyi bir **üniversitede** yer
- Gazeteler, filmler ve resimler onları belirli bir biçimde göstermektedir. **Önyargılarla**. Örneğin ekzotig, yani yabancı ya da tehlikeli olarak.
- **Daha az söz** hakkına sahiptirler. Örnek olarak:
  - * Firmalarda ve girişimcilerde
  - * Politikada
  - * Yönetimde
- Firmalar, okullar, dernekler ve partiler onları simgeleştirmektedir.
- Bazı *beyazlara* : Siyahlar bize nazaran daha çok polisiye olaylara karışıyorlar, diye düşünmektedirler. Hatta bunu polisler yapmaktadırlar.
  - * **Racial Profiling (Irk Profili oluşturma)** yoluyla
  - * **Daha kötü davranış** yoluyla
  - * Hatta bazen **şiddet** kullanarak

İslam Korkusu, İslam Düşmanlığı ve İslam Karştı İrkçılık (Islamophobie, Islamfeindlichkeit vs. anti-muslimischer Rassismus)²⁴

Almanya'da birçok kişi

- İslam korkusu
- İslam düşmanlığı
- Müslümanlara karşı düşmanlık
- ve Müslüman karşıtı ırkçılık

kavramlarının aynı anlamı olduğunu düşünmektedir. Ancak bunlar değişik şeyleri ifade ederler.

Islamphobie sözcüğü **İslam** sözcüğü ile eski Yunancadan **korku** için kullanılan **phobos** sözcüğünden oluşur. Islamphobie'nin anlamı: İslam dininden korkmaktır. **Phobie** sözcüğünü birçok kişi tıpta kullanır. Bir fobi tıp biliminde bir şeyden aşırı korkma anlamındadır.

İnsanların korkularına saygı duyulmalıdır. Bunlar ciddiye alınmalıdır. Ancak **İslam korkusu** gerçek bir korku değildir. İslam korkusu **ırkçı bir ayrımcılıktır**. Ve buna saygı gösterilmez.

İslam düşmanlığı ve **Müslümanlara karşı düşmanlık** İslam dinine ve Müslümanlara karşı olmak anlamı taşır. Hatta bazen kin ve şiddet göstererek. Burada kastedilen yalnız İslam dini değildir. İnsanlar yalnız İslam'a kin beslemiyorlar. Kastedilen: Din, Müslümanlar, belirli ülkelerden gelen insanlar, onların bayramları ve gelenekleri, hatta dilleridir.

Müslüman karşıtı ırkçılık sözü oldukça uzundur. Ancak belirtilen tamdır. Açıkça denen: belirli kişilere karşı ırkçı ayrımcılığın olduğudur. Müslümanlar gibi görünen insanlara karşı. Belirli gelenekleri olan insanlar hakkında düşündükleri: Bunlar Müslümandır, şeklindedir. Akıllarında sürekli **önyargıları** var. Onların düşüncesine göre: Tüm Müslümanlar aynıdır. Tabii ki bu doğru değil. Ve onların düşüncelerine göre: Dış görünümü belirli biçimde olan tüm insanlar Müslümandırlar.

Ancak bu da tabii ki, doğru değildir. Tüm insanlar farklıdır. Müslümanlar da farklıdır. Örnek olarak Siyah ve beyaz Müslümanlar vardır. Hıristiyanlar da değişiklerdir. Örneğin Siyah ve beyaz Hıristiyanlar vardır. Ancak birçok beyaz Almanın düşüncesine göre: Müslümanlar her zaman Almanlardan başkadır. Bu yüzden de hiçbir zaman Alman olamazlar. Bundan dolayı onlara değişik davranırlar. Bu Almanların **beyaz gücünü** ve ayrıcalıklarını yeniden güçlendirir

Almanya'da insanlar İslam hakkında çok konuşmakta ve düşünmektedirler. *Beyazlar* bunu sıklıkla belirli bir biçimde yapmaktadır. İrksallaştırdıkları insanlar üzerine düşündükleri: Bunlar Müslümandırlar. Onların düşüncesine göre: Müslümanlar belirli bir dış görünümü olan insanlardır. Müslümanların belirli birer adları vardır. Belirli ülkelerden gelen insanlar Müslümandır. Aslında bununla demek istedikleri: Bu insanlar bize nazaran başkadır. *Beyazlardan* başka türlüdür. Bu yüzden de onlara başka türlü davranırlar.

Onların düşüncelerine göre: Bunlar Müslümandırlar. Bu yüzden hepsi kadınlara karşıdır. Veya hepsi erkek, kadın eşcinsellere karşıdır. Şiddet uygular ve sıkça birbirleriyle kavga ederler. Ya da Almanya'daki kurallara uymak istemezler. Bunlar doğal olarak **korkunç önyargı**lardır. Önyargıların hiçbiri İslam dini ile ilişkili değildir. Bilakis yalnız Müslüman karşıtı ırkçılıkla ilgilidir.

İnsanlar böyle bir şey söylediklerinde şuna işaret ederler: Almanya'da hala sömürgeciliğin kalıntıları vardır. Birçok kişi hala eski sömürgeciler gibi düşünüyor. Onların düşüncesine göre: Bir biz varız, bir de diğerleri. Belirli dış görünümü olan insanları onlar Müslüman olarak tanımlarlar. Bu doğru olsa da **olmasa da**.

Özetle:

Müslüman karşıtı ırkçılık sözüyle İslam'dan korku kastedilmez. Bunun yerine

- belirli ülkelerden gelen insanlara karşı,
- onların geleneklerine karşı,
- onların kültürüne karşı,
- onların dinlerine karşı,
- onların dillerine karşı,
- onların dış görünümüne karşı duyulan kin kastedilir.

Müslüman karşıtı ırkçılık sözünü diğer tüm ayrımcılıklar için kullanmak iyidir. **İslam korkusu (Islamofobi) veya İslam düşmanlığı** sözleri **DEĞİL**. Çünkü bu kavramlar zayıf kalır. Ve yanlışlırlar.

Organizasyon gelişimi ²⁵ (Organisationsentwicklung)

Şimdi şunu biliyoruz ki: Irkçılık yapılar içinde de vardır. İş dünyası bir yapıdır. Tüm organizasyonlar daha az ırkçı olsaydı iş dünyası yapısı da daha az ırkçı olurdu.

Çalıştığınız 3. bölümünde bu yüzden şu konular üzerine düşünce üretildi:

Organizasyonları daha az ırkçı nasıl yapabiliriz? Bunun için bir yöntem gereklidir. Ve: Her organizasyon bunu gerçekten istemelidir. Çünkü değişiklikler her zaman serttir. Ve uzun sürerler.

Yöntemden kastedilen: Irkçı karşıtı organizasyon gelişimi

Irkçılık her zaman mevcuttur. Bazen açıkça görülebilir, bazen gizlidir. Alman organizasyonlarında ırkçı yapılar söz konusudur. Bunu kabul etmek önemlidir. Çünkü ancak bu şekilde kendi organizasyonundaki ırkçılık görülebilir. Ve bir şeyler değiştirilebilir.

Irkçı karşıtı organizasyon gelişimi tüm gücü ortadan **kaldırmaz**. Kadın, erkek bir şefin olması olumludur. Ve bölüm yöneticilerinin. Organizasyonda bir düzen içinde yer alması önemlidir.

Söz konusu olan **beyaz gücü** ortaya çıkarmak ve bunu yok etmektir. Bu amaçla her tarafta aranmalıdır:

- Yöneticiler ve şeflerde
- tek tek bölümlerde
- organizasyonun tüm bürolarında
- aşağıdan yukarıya tüm çalışanlarda

Irkçılık karşıtı organizasyon gelişimi nasıl işler? 3 basamakta:

1. Organizasyonda ırkçılığı bulmak ve üzerinde eleştirel konuşmak.

Önce bakılması gerekenler:

- Bir organizasyondaki çalışma **nasıldır**?
- Organizasyonda **hangi işi** kim yapıyor?
- Kim **kimin için** çalışıyor?
- Kimin **şefi** kimdir?
- **Irkçı olan bir şeyler var mıdır?**

Bundan sonra bakılacak olan:

- Organizasyonda **güç** kimdedir? Bu yeterli derecede ırkçılıktan arınmış mıdır?
- Kim **neye karar verme hakkına** sahiptir? Karar vericiler yeterli derecede ırkçılıktan arınmış mıdır?
- Kim **güç sahibi olmayan görevleri** üstlenmiştir? Bu alanlar yeterli derecede ırkçılıktan arınmış mıdır?
- Çalışanlar hangi **sözcükleri** kullanmaktadır? Bunların bazıları ırkçı söylemler midir?
- Organizasyon mektuplarında, bildirimlerinde ve kitaplarında hangi **sözcükleri** kullanıyor? Bunların bazıları ırkçı söylemler midir?

2. Irkçılığa karşı çalışma yürütmek için çalışanlara zaman, para ve bilgi aktarımı

- Irkçılığa karşı çalışma yürütecek sorumlu seçmek
- Çalışanları ırkçılığa karşı çalıştaylara göndermek Ve bunu yalnız bir kereliğine değil, sürekli tekrarlamak
- Çalışanların ırkçılığa karşı yaptıkları çalışmalarını (mesela eğitim faaliyetlerine katılım) iş kapsamında görmek ve ücretlendirmek

3. Irkçı olan şeyleri değiştirmek ve bu değişiklikleri güçlü kılmak

- Irkçılık yaşandığı durumlarda şikâyet edebilecekleri bir yer sunmak
- Açık ve şeffaf tavır alarak ırkçılık olduğunda harekete geçileceği güvencesini vermek.
- Kurallar belirlemek ve bu kurallara göre davranılacağını bildirmek.
- Irkçılığa karşı çalışan başka bir organizasyonla iş birliği yapmak
- Irkçılık olduğunda bu organizasyondan yardım istemek

Yeni kurallar koymak:

- Grup halinde çalışırken nasıl davranılır?
- Diğer çalışma arkadaşlarına karşı nasıl davranılır?
- Hangi sözcükleri **kullanmamalıyız?**
- Ne miktarda beyaz ve ne kadar Siyah veya PoC işe alınmalı?

Yeni kuralları **gerçekleştirmek** ve sürekli herkesin kurallara uyup uymadığını kontrol etmek

ABD’de demokrasi çalışmaları yapan ve ırkçılığa karşı çalışan **Western State Center** çalışanlarının yazdığı “İrkçılığı ortadan kaldırmak” (**Dismantling Racism**) kitabı aynı zamanda **ırkçılık karşıtı organizasyon gelişimini içerir**. Örnek olarak bu kitapta şu uyarılarda bulunulur: Kendi organizasyonunda ırkçılık nasıl aranır ve ortaya çıkarılır? İyi fikirler varsa. Başka iyi fikirler de vardır.

Çalıştayda bu kitabın yönlendirmesiyle yola çıktığımız için bundan söz etmek istiyoruz.

Kitapta **ırkçılık karşıtı organizasyon gelişimi dört basamaklı merdivene** benzetilir. Bazı organizasyonlar en alt basamaktadırlar. Onlar daha fazla çaba harcamak zorundadırlar.

Bazı organizasyonlar ikinci basamaktadır. Onlar bir şeyler yapmışlardır. Bazıları Üçüncü basamaktadırlar. Onlar birçok şey yapmıştır.

Bazen organizasyonlar bir ayağıyla belirli bir basamaktayken diğer ayağıyla daha yüksek basamakta bulunmaktadırlar. Bu sırada gelişme içindedirler.

Dört basamak şu şekilde tarif edilir:

Basamak 1: All White Club

İngilizce All White Club **Yalnız Beyazlara Özgü Klüp**, anlamı taşır. Bu organizasyonlar ırkçılık deneyimi olan kişiler **çalıştırmazlar**. Hepsi *beyazdır* ve hiçbir zaman ırkçılığı yaşamamışlardır.

Ancak bu organizasyonlar “Biz yalnız *beyazları* işe alırız” demezler. Hatta birçoğu ırkçılık deneyimi olanları işe almak ister. Ancak bunu **daha gerçekleştirmemişlerdir**. Çünkü büyük olasılıkla bunun farkına **varmazlar**. Ya da bunu kimse kontrol etmez.

Bazen de eskiden ırkçılık deneyimi olan çalışanları vardı. Belki de bu organizasyon onlara dedi ki: Bizim daha önce sürekli yaptıklarımızın aynısını yapmaya devam edin.

Belki de *beyaz-olmayan* çalışanlar bazı şeyleri yanlış buldular. Ve bunu söylediler. Ancak onlara kulak **verilmedi**. Bu yüzden de ırkçılık deneyimi olan çalışanlar oradan ayrıldılar.

Bunların olageldiği birçok organizasyon bunun farkında bile **değil**. Hayret ederler. Ya da şöyle düşünürler: burada suçlu olan, ırkçılık deneyimi olanlardır. Çünkü Onlar her şeyi başka türlü yapmak istiyorlardı ve bu bizim organizasyonumuz için kötüydü.

Gerçekte ise o organizasyon bazı şeyleri değiştirmek zorundadır. Aksi taktirde her zaman **Yalnız Beyazlara Özgü Klüp** olarak kalacaktır.

Birinci basamaktan doğrudan dördüncü basamağa tırmanmak mümkün değildir. Bunun için daha çok şeyin yapılması gerekir.

Basamak 2: Simge-Organizasyonu (Token-Organisation)

Token İngilizce **Simge, Sembol** anlamına gelir. Bazı organizasyonlar çalışanlardan birini, bir konunun simgesi haline getirirler. Irkçılığa karşı bir sembol oluştururlar. Bu organizasyon ırkçı ayrımcılık istememektedir. Bunu da göstermek ister. Şef pozisyonunda olanlar bu durumda şu tedbirleri uygularlar:

- Yeni elemanları bilgi ve yeteneklerine göre seçerler. Dış görünüşüne ya da kökenine göre değil.
- Söylemlerinde, biz ırkçılık deneyimi olan kişileri işe almak zorundayız, mülakatlarda hiç bir kişi ayrımcılıkla karşılaşamaz, hiç kimse önyargı sahibi olamaz derler ve çalışanlarının ırkçılığa karşı eğitim seminerlerine katılmalarına izin verirler.
- Şef pozisyonunda olanlar da böyle seminer ve çalıştaylara katılabilir.
- Irkçılık deneyimi olan bir ya da iki kişi vardır. Bunlar biraz güçlüdür. Örnek olarak bunlar bir bölümün yöneticisidirler.

Ancak ırkçılık deneyimi olanlar kendilerini **iyi hissetmemektedirler**. Onlar şöyle düşünürler: Ben yalnız, beyaz olmadığım için buradayım. Kişi olarak ben önemsizim. Yalnız dış görünüşüm önemli. Ben bir **simgeyim (Token)**. Organizasyon biz ırkçılık karşıtı diyebilseydi ben buradayım. Ancak o organizasyon gerçekte ırkçılık karşıtı **değildir ve neredeyse Yalnız Beyazlara Özgü Klüp** durumundadır. Yaptıkları birkaç iyi iş, onları ırkçılık karşıtı organizasyon olarak nitelemeye **yetmez**.

Basamak 3: Çok Kültürlü Organizasyon (Multikulturelle Organisation)

Çok kültürlü demek, birçok kültürün birlikteliğidir. Çok kültürlü bir organizasyonda ırkçılık deneyimi olanlarla olmayanlar birlikte çalışırlar. Bu tür bir organizasyon bunun önemini görür.

Çok kültürlü bir organizasyon ırkçılık deneyimi olan elemanlar arar. Onlar için çeşitliliği olan ekip çok iyidir. PoC ve Siyahların da gücü vardır ve örneğin şef pozisyonundadır. Bu organizasyon açıkça ırkçılık ve ayrımcılığa karşı olduğunu açıklar, herkesin yeteneği olduğunu kabul eder ve bu yeteneklerin kökeni ya da dış görünüşten daha önemli olduğunu bilincindedir. Bu organizasyonlar bir çok iş başarırlar.

Örneğin, tüm çalışanlar için birtakım eylemler, düzenlerler. Bu eylemler sayesinde herkes birbirini tanır ve birbirlerine saygı gösterirler. Ancak: BIPoC hala uyum sağlamak zorundadır. Onlar ırkçılık deneyimlerinden söz etmemelidir. Ve kendi fikirlerini söylememelidir. Her şey **değişmemelidir**.

üçüncü basamakta sıklıkla For-Profit-Organizasyonları bulunur. Yani üretim ve satış çalışmalarıyla para kazanan organizasyonlar.

İlginç olan bir durum da şudur: Birçok sosyal organizasyonlar ayrımcılığa karşı çalışmalar yürütür. Daha iyi bir dünya istemeleri vardır. Ve iyi işler yapmak isterler. Ancak onlar aslında daha birinci ya da ikinci basamaktadırlar. Farkına varmazlar.

Basamak 4: Irkçılık karşıtı organizasyonlar

Irkçılık karşıtı organizasyonlardaki insanlar her zaman ırkçılık hakkında kafa yorarlar. Bunun nasıl gerçekleştiğini ve buna karşı neler yapılabileceğini düşünürler. Başka organizasyonlara onların da ırkçılık karşıtı olmaları için yardım ederler. Organizasyonlarda günlük yaşam ve kurallar daima ırkçılık karşıtıdır.

Irkçılık karşıtı organizasyonlarda bu yüzden herkes daima birlikte çalışır. Irkçılık çok enderdir. Görüldüğünde hemen üzerinde konuşulur. Ve ona karşı eylemlerde bulunulur. Irkçılık deneyimi olanlar bütün bölümlerde çalışırlar. Onlar da aynı ırkçılık deneyimi olmayan kişiler gibi şeftirler, çalışan elemandırlar, yardımcı elemandırlar.

Irkçılık karşıtı organizasyonlarda hatta ırkçılık deneyimi olanlar çoğunlukla şef pozisyonundadır. Ya da başka önemli role sahiptirler. Onların daha fazla kudret sahibi olmaları gerekir.

Organizasyonlar her zaman ırkçılığa rastlandığında tedbir alır, eyleme geçerler. O zaman bir kuralı ya da bir yöntemi değiştirirler. Herkes karara katılmalıdır: Irkçılık deneyimi olanlar ve olmayanlar.

Organizasyonlar bu konuda çalıştaylar düzenlerler. Beyaz çalışanlar ve ırkçılık deneyimi olanlar için. Örneğin ırkçılık konusunda veya güçlendirme konusunda. Beyaz gücün ne olduğunu herkes öğrenir. Ve herkes beyaz gücün ve ırkçılığın da nasıl hızlı bir biçimde farkına varılabileceğini öğrenir.

Irkçılık karşıtı kurallar tüm çalışanlar için çok normaldir. Özel bir tarafı yoktur. Bunları herkes tanır ve onaylar. Irkçılık karşıtı organizasyon ırkçılık karşıtı çalışma için bütçe ayırır ve bir sorumlu çalıştırır. Bu şekilde ırkçılık sürekli azalır.

Sözlük / Kavram açıklamaları

İrkçilik karşıtı (Antirassistisch) ²⁶

Anti karşıt anlamındadır. İrkçilik karşıtı olanlar ırkçılığın bir daha olmamasını isterler. Onların istediği ırkçılık içermeyen bir dildir. Ne yazık ki, ırkçılığın hiç olmadığı bir dünya mümkün değildir. Ancak daha az ırkçılığın var olduğu bir dünya mümkündür. Bu konuda ırkçılık karşıtı olanlar ve ırkçılık karşıtı düşünce yapısı yardımcı olur.

Ayrımcılığa duyarlı

(Diskriminierungssensibel) ²⁷

İnsanlar **duyarlı** olduklarında bazı şeylerin hemen farkına varırlar. Örneğin diğer insanların ne düşündükleri ve hissettiklerinin. Ayrımcılığa karşı birşeyler yapabilmek için duyarlı olmak çok önemlidir. İnsanlara şunları söyleyebilmek önemlidir: Bu cümle bir ayrımcılıktır. Ya da bu resim bir ayrımcılıktır. Bu niçin önemlidir? Ayrımcılığın farkına varan açıkça söyleyebilir: Bu yanlışır. Ben ayrımcılık **yapmayan** sözcük, cümle ve resimleri kullanırım. Bunu yapan insanlar **ayrımcılığa duyarlıdır**.

Çeşitlilik (Diversität) ²⁸

İnsanlar farklıdır. Her insanın kendine özgü anlatacakları vardır, belirli bir yerde doğmuştur. Belirli şeyler öğrenmiştir. İyi, kötü şeyler yaşamıştır. Anadili vardır, bir tür yemeği çok sever. Bir dine mensup ya da hiçbir dine ait değildir. Özel arzuları, özel umutları vardır. Hiç kimsenin görünümü diğerine benzemez. Çeşitlilik bu farklılıkları anlatan bir sözcüktür ve insanların böyle farklı olmasını iyi bulur. Bir toplum ancak böyle güçlü olur.

Güçlendirme (Empowerment) ²⁹

Empowerment İngilizce bir sözcüktür ve güçlü kılmak anlamı taşır. Örneğin sık sık ırkçılık deneyimi ile karşılaşan kişi. Güçlendirme iki değişik durum için kullanılabilir:

1. Kişinin kendini nasıl güçlendireceği biçim için: Örneğin gruplarda bir aradayken. Burada herkes yaşadıkları üzerine konuşur. Böylece hep birlikte daha güçlü olurlar.
2. Öncesinden daha güçlü olma duygusu için. Ve sürekli daha güçlü olmak için. Bu yolla ırkçılık deneyimi daha az acı verir. Ve yaşanan ırkçılığa daha iyi karşı koyulabilir.

Egzotizm (Exotismus) ³⁰

Egzotizm başka insanları egzotik bulma anlamı taşır. Egzotik Yunanca bir sözcüktür ve **yabancı** anlamındadır. Egzotik sevimli bir sözcük olarak geçerlidir. Birçok kişi der ki: egzotik şeyler çok ilginçtir. Birçok insan egzotik şeyler görebilmek için severek seyahate çıkar. Ancak **egzotik basmakalıp** bir durumdur. Kim bir kişiyi egzotik olarak tanımlarsa o, kişiyi tüm olarak **görmemektedir**. O kişide yalnız belirli özellikleri görmektedir. Egzotik değerlendirilen şeyler. Burada bir ötekileştirme de ortaya çıkar.

Kesişimsellik (Intersektionalität) ³¹

Kesişimsellik sözcüğünün kaynağı Kimberle Crenshaw'dır. ABD'li hukukçu bir hanımdır. İngilizce sözcük **intersection**'un anlamı kesişimdir. Caddelerde olduğu gibi. Kimberle Crenshaw der ki: Sıklıkla caddeler gibi ayrımcılığın değişik biçimleri de kesişir. Örnek olarak ırkçılık ve cinsellik. Bir tür cinsellik kadınlar için ayrımcılıktır. Siyah ve kadın olan bir kişide sıklıkla ayrımcılık kesişmesi olur. Bu demektir ki, bu kadınlar iki tür ayrımcılığı aynı anda yaşarlar. Kesişimsellik için **çoklu ayrımcılık** da denir.

Sömürgecilik gerçeği (Kolonialitäten) ³²

Bunun başka tanımı: sömürgeci sürekliliktir. Sömürgecilikten kalan kalıntılar hala vardır. Avrupa'nın artık neredeyse hiç sömürgesi yoktur. Ancak hala kurumlarda ve toplumda sömürgeciliğin kalıntılarına rastlanır. Yani okullarda, poliste, resmi makamlarda, diğer dairelerde ve müzelerde. Buralarda hala *beyaz* güç vardır. Önceleri sömürgecilerin sahip oldukları aynı *beyaz* güç. Sömürgecilikten kalma bu kalıntılara **sömürgecilik gerçeği** denir.

Kurumlarda her şeyden önce hala zengin, *beyaz* erkekler kudret sahibidirler. Sömürge döneminde olduğu gibi. Birçok kararları bu çok güçlü *beyazlar* verirler. Bazen özellikle varıl *beyaz* erkekler yararına olan kararlar verirler. Örneğin belirli yasalarla ilgili. Ya da okullarda ve müzelerde sömürgecilikten nasıl söz edilmesi konusunda. İşte bunlar **sömürgecilik gerçeğidir**. Görülen şudur: Irkçılık güçlüdür. Zaman ötesinde sürer. Tümüyle yok olmaz, yalnız değişime uğrar.

Ötekileştirme (Othering) ³³

Othering İngilizce bir sözcüktür. Belirli insanları **diğer kişiler** konumuna sokmak ya da ötekileştirmek anlamı taşır. **Ötekileştirmede** bir **biz** vardır. Bunlar *beyazlardır*. Onların hissettikleri: Tüm *beyazlar* benzer düşünürler ve benzer bir yaşam sürdürürler. Ve **diğer insanlar** vardır. Bunlar *beyaz* olmayanlardır. Onlar **bizden** daha değişik yaşar ve düşünürler. Bu yüzden de başka davranışları vardır. *Beyazlar* da bundan dolayı *beyaz* olmayanlara sıklıkla başka türlü davranırlar. Çoğunlukla da farkına varmaksızın. Ve üzerinde kafa yormaksızın. Tabii ki, bu yanlıştır.

Ayrıcalıklar (Privilegien) ³⁴

Ayrıcalığı olanlar yaşamda diğerlerine nazaran daha fazla olanaklara sahiptir. Örnek olarak, ayrıcalıklı kişiler daha iyi bir eğitim alırlar, daha fazla para kazanırlar veya oturacakları bir evi daha kolay elde ederler. Ve diğerlerine göre daha özgüvenlidirler. Kendilerini diğerlerine göre daha güçlü hissederler. Çoğunlukla ayrıcalıklar doğumla başlar. Yani kişinin bunun için bir şeyler yapması gerekmeden olur. Bundan dolayı ayrıcalıklı insanlar, ayrıcalıklar normaldir, diye düşünür. Herkes buna sahip olabilir. Herkes iyi bir eğitim alabilir. Ya da iyi işler bulabilir. Ya da iyi bir ev sahibi olabilir. An-

cak: *Beyazların* ırkçılık deneyimi olanlara nazaran daha çok ayrıcalıkları vardır. Bu yüzden de *beyaz* ayrıcalıklardan **35** söz edilir.

Örneğin, *beyazlarda* dış görünüş önemli değildir. Bu konuda hemen hemen hiç düşünmezler. Onlara deri renginden dolayı hiç kimse kötü davranmaz. Eskiden de böyleydi şimdi de böyle. Siyahlar her zaman düşünmek zorundadır. Çünkü onlara sıklıkla daha kötü muamele edilir. Ve daha az çalışacak işe ve oturacak eve sahiptirler. Bu da geçmişte hep böyleydi. Ne yazık ki, bugün de hala böyle.

Göçmenlik sonrası (Postmigrantisch) ³⁶

Bir toplum ne zaman göçmenlik sonrasını yaşar? Eğer insanların değişik ülkelerden gelmesi artık çok normalse. Ya da başka ülkelerden gelen ebeveynlere veya büyük anne, babalara sahip olunursa. Ve bunu insanlar bir sorun olarak görmezlerse. Tam tersine herkesin birlikte üstleneceği bir görev olarak görülür. İrdelenir: Hangi yeni yasalara ihtiyacımız var? Nerede yeterli derecede oturacak ev var? Nerede işyerleri mevcut? Kim hangi okula gidebilir? Göçmenlik sonrasını yaşayan bir toplumda bunların hiçbiri özel bir durum değildir. Çok normaldir. Göçmenlik sonrası bir organizasyonda örneğin, Almanya'ya yeni gelmiş çalışanlar vardır. Ya da değişik ülkelerden gelen ana-babaları vardır. Herkes bir ekip olarak birlikte çalışır. Bu normaldir. Bu özel bir durum **değildir**. Ayrımcılığa uğramaksızın herkes neyse odur.

Irksal Profil Çıkarma (Racial Profiling) ³⁷

Racial Profiling İngilizce bir sözdür. Almanca karşılığı yoktur. **Irksal profil çıkarma** poliste olur. Polisler belirli bir dış görünümü olan biriyle karşılaşır. Kişi belirli bir dil konuşmaktadır. Ya da belirli bir tür giysisi vardır. Ve o kişinin hemen şüpheli biri olduğu varsayılır "Dış görünümü böyle olan veya böyle konuşan kişi suçludur" şeklinde düşünülür. Bundan dolayı bu kişiyi durdurmak kontrol etmek zorunda olunduğuna karar verilir.

Bu doğal olarak ırkçı bir önyargıdır.

Irksal profil çıkarma insan haklarına ters bir davranıştır. Ve Almanya'da yasalara aykırıdır. Buna rağmen sıklıkla poliste karşılaşılır.

Irklaştırma (Rassifizierung) ³⁸

Irklaştırma yapılan bir iş için kullanılan sözcüktür. Bir insan derse ki: Bu kişi diş görünümü nedeniyle başkadır. Bu kişi *beyaz* değildir. Bu insan böylece bir **irklaştırma** yapmaktadır. Bunun eylem durumu irklaştırmaktır. Irklaştırma yoluyla *beyazlar* güçlerini artırır ve *beyaz* olmayanları güçsüzleştirirler.

Irkçılık ve irklaştırma daima birlikte ortaya çıkar. Çünkü irklaştırma ırkçı önyargılar olmadan ortaya çıkmaz. *Beyazlar*, *Beyaz* normaldir, *beyaz* olmak normal değildir, şeklinde düşünür. Normal olmayan bir şeyin gücü yoktur. *Beyazlara* göre onların yaptığı mutlak doğrudur.

Klişe, Klişeleştirme

(Stereotyp, Stereotypisierung) ³⁹

Stereotyp iki eski Yunanca sözcükten oluşur: **stereo** sabit ve **typos** biçim anlamındadır. **Stereotyp** sabit biçim, yani klişedir. Ancak bu elle tutulabilecek bir biçim değildir. Klişe bir tip başka insanların içine sokulduğu bir biçimdir. Başka türlü değerlendirilen kültür ve geleneklerin içine tıklıdığ bir biçim. Örnek olarak bazıları der ki: Belirli bir ülkeden gelen tüm insanlar bu yemeği yerler. Ya da: Bu belirli kıtadan gelen tüm erkekler futboldan hoşlanırlar. Bu tabii ki, doğru **değildir**. İnsanlar çok farklıdır. Nereden geldikleri önemli değildir. Bu yüzden klişeler kötüdür. Çünkü bununla kendi isteği doğrultusunda insanlara muamele edilir. Bu insanların arzu ettikleri biçimde **değil**. Böyle yapan insanlar diğerlerini **klişeleştirmiş** olur.

Yapılar (Strukturen) ⁴⁰

Birçok kişi bir araya geliğinde bir toplum oluşturur. Örneğin, Almanya'daki tüm insanlar. Bir toplumdaki kişiler çok değişik yaşam sürerler. Onların değişik meslekleri vardır. Değişik süreyle okula gitmişlerdir. Değişik oranda paraları vardır.

Yapı, toplumda var olan belirli bir düzen kullanılan bir sözcüktür. Örneğin toplumda piramit gibi bir yapı olabilir. Daha az mal varlığı olan birçok kişi piramidin altındadır. Çok mal varlığı olan az kişi ise piramidin üst tarafındadır. Onlar ayrıcalık ve kudret sahibidirler. Ne yazık ki, toplum insanlara bu yüzden değişik davranmaktadır. Aşağıdaki birçok insana daha kötü, yukarıdaki az insana daha iyi. Ve insanlar birbirlerine de karşılıklı değişik davranırlar: Yukarıdaki az sayıda insanlar aşağıdaki çok sayıda insanlara daha kötü davranırlar. Böylece yukarıdaki insanlar kudretlerini ellerinde tutabilirler. Bu yüzden de piramit yapısı güçlü kalır.

Simgeleştirmek

(Tokenism, Tokenisierung) ⁴¹

Tokenism İngilizce bir sözcüktür. Token sözcüğü işaret, simge veya kanıt anlamındadır. Tokenism bir şeyi işaret, simge veya kanıt biçimine getirmektir. Amerikalı bayan bilim kadını **Rosabeth Moss Kanter**'e göre bazen insanlar diğerlerini bir şeyin simgesi yaparlar. Buna **simgeleştirme** denir.

Bir örnek: Bir firmanın 49 çalışanı vardır. Tümünü *beyazdır*. Bir Siyah çalışan ararlar. Bu kişi 50 numaralı çalışandır. Şimdi firma der ki: Biz ırkçı **değiliz**. Biz **çeşitliyiz**. Bizde Siyah ve *beyaz* çalışanlar vardır. Ancak bu Siyah kişi yalnız bir **simge**dir. Çeşitlilik amaçlı simge. Siyah olduğu için bu işe alındı. Ancak o iyi olduğu için bu işi almış olmak isterdi.

Firma şimdi örneğin resim çekebilir. İçinde sürekli Siyah birinin olduğu resimler. Ve diyebilir: Bak biz iyiyiz. Biz çeşitliyiz. Aslına bakıldığında firma böyle **değildir**. Siyah kişi için bu korkunç bir durumdur. Çünkü kişi olarak hiç bir önemi yoktur. Yeteneği önemli değildir. Yalnız diş görünümü önemlidir.

Kaynakça

- 1 Kelly, Natasha A., 2019: Weil wir weitaus mehr als nur >Frauen< sind! Eine Einleitung. In: Kelly, Natasha A. (Hg.) 2019: Schwarzer Feminismus. Grundlagentexte. Münster: Unrast Verlag, S. 9 – 16.
Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag.
Sow, Noah, 2019: Schwarz. Ein kurzer vergleichender Begriffsratgeber für Weiße. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wis-sensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 608.
- 2 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag.
Arndt, Susan und Piesche, Peggy, 2019: Weißsein. Die Notwendigkeit Kritischer Weißseinsforschung. In: Arndt, Susan und Ofuatey-Alazard, Nadja (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Ko-lonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 192-193.
- 3 Vgl. <https://www.migrationsrat.de/glossar/bipoc/>
- 4 Dean, Jasmin, 2019: Person of Colo(u)r. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Ras-sismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 598.
Vgl. <https://glossar.neuemedienmacher.de/glossar/people-of-color-poc/>
- 5 RAA Berlin, Auma, Maisha Maureen, 2018: Rassismus: Eine Definition für die Alltagspraxis (raa-berlin.de)
- 6 RAA Berlin, Auma, Maisha Maureen, 2018: Rassismus: Eine Definition für die Alltagspraxis (raa-berlin.de)
- 7 Bell, J., 2013: The four “I’s” of oppression. Somerville, NJ: YouthBuild, USA.
- 8 Vgl. Roots of Nazi Ideology (yadvashem.org)
Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 33-49.
- 9 Historische Kulturwissenschaften: Positionen, Praktiken und Perspektiven von Jan Kusber, Mechthild Drey-er, Jörg Rogge, Andreas Hütig (S.344).
Vgl. <https://www.wienerzeitung.at/nachrichten/politik/oesterreich/476547-Gleichheit-aber-nicht-fuer-alle.html>
- 10 Vgl. https://www.academia.edu/8144214/Rassismus_im_Kontext_Geschlecht_Klasse_Nation_Kultur_und_Rasse_Racism_in_Context_Gender_Class_Nation_Culture_and_Race Volker Hundt
- 11 Historische Kulturwissenschaften: Positionen, Praktiken und Perspektiven von Jan Kusber, Mechthild Dreyer, Jörg Rogge, Andreas Hütig (S.344).
- 12 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag.
- 13 Vgl. Each One Teach One (EOTO) e.V., Afrozensus 2020
- 14 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 57-65.
- 15 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 54-56.

- 16 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 67-73.
- 17 <https://www.youtube.com/watch?v=ybDa0gSuAcg>
- 18 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 82-83.
- 19 Arndt, Susan und Piesche, Peggy, 2019: Weißsein. Die Notwendigkeit Kritischer Weißseinsforschung. In: Arndt, Susan und Ofuatey-Alazard, Nadja (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 192-193.
Sow, Noah, 2019: weiß. Ein kurzer vergleichender Begriffsratgeber für Weiße. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.190-191.
- 20 Böcker, Anna, 2019: Positiver Rassismus. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.658.
Sow, Noah, 2019: ‚Positiv‘rassismus. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.658-659.
- 21 Vgl. <https://heimatkunde.boell.de/de/2010/07/01/positive-massnahmen-eine-einfuehrung>
- 22 Vgl. <https://www.bpb.de/themen/migration-integration/dossier-migration/223738/rassismus/>
Osterloh, Katrin und Westerholt, Nele, 2019: Kultur. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.412-416.
- 23 Vgl. <https://i-paed-berlin.de/glossar>
Arndt, Susan, 2019: Hautfarbe. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.332-342.
Sow, Noah, 2019: Schwarz. Ein kurzer vergleichender Begriffsratgeber für Weiße. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.608-610.
- 24 Vgl. <https://www.bpb.de/themen/infodienst/302514/was-ist-antimuslimischer-rassismus/>
- 25 Vgl. <https://www.intergroupresources.com/dismantling-racism/>
- 26 Kaldrack, Fei und Pech, Ingmar, 2019: Antirassismus. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.229-231.
- 27 Vgl. <https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/apuz/221573/diskriminierung-antidiskriminierung-begriffe-und-grundlagen/>
- 28 Wirmuesstenmalreden, 2020: DEAR DISCRIMINATION, 1. Aufl., Berlin: Mikrotex. S. 67-76.

- 29 Can, Halil, 2019: Empowerment. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 587 – 590.
Wir Müssten Mal Reden, 2020: Dear Discrimination, 1. Auflage, Berlin, mikrotex, S. 163.
- 30 Bendix, Daniel und Danielzik, Chandra-Milena, 2019: Exotik/exotisch. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.633.
- 31 Kelly, Natasha A., 2019: Weil wir weitaus mehr als nur >Frauen< sind! Eine Einleitung. In: Kelly, Natasha A. (Hg.) 2019: Schwarzer Feminismus. Grundlagentexte. Münster: Unrast Verlag, S. 12.
- 32 Suárez-Krabbe, Julia, 2017: The Conditions that Make a Difference. In: I M. Cross, & A. Ndofirepi (red.): Knowledge and Change in the African Universities (Vol. 1). Rotterdam: Sense Publishers. pp. 59-80.
- 33 Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 59-65.
- 34 Sow, Noah, 2019: weiß. Ein kurzer vergleichender Begriffsratgeber für Weiße. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S.191.
Vgl. <https://hateaid.org/allyship/>
- 35 Vgl. Liste der weißen Privilegien in Ogette, Tupoka, 2017: exit RACISM. rassismuskritisch denken lernen, 2. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 68-69.
- 36 Vgl. <https://glossar.neuemedienmacher.de/glossar/postmigrantisch/>
- 37 Kelly, Natasha A. 2021: Rassismus. Strukturelle Probleme brauchen strukturelle Lösungen! Zürich: Atrium Verlag AG, S. 97-102.
- 38 Vgl. https://www.idaev.de/recherchetools/glossar?tx_dpnglossary_glossary%5Baction%5D=s-how&tx_dpnglossary_glossary%5Bterm%5D=168&tx_dpnglossary_glossarydetail%5Bcontroller%5D=Term&cHash=4b8982f62774cf72f7a01102dda8353c
Arndt, Susan, 2019: Rassismus. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 37-43.
Arndt, Susan, 2019: Racial Turn. In: Arndt, Susan und Nadja Ofuatey-Alazard (Hg.) 2019: Wie Rassismus aus Wörtern spricht. (K)Erben des Kolonialismus im Wissensarchiv deutsche Sprache. Ein kritisches Nachschlagewerk, 3. Aufl., Münster: Unrast-Verlag. S. 186-187.
- 39 Vgl. <https://dorsch.hogrefe.com/stichwort/stereotyp-stereotyp>
Vgl. <https://www.ikud-seminare.de/veroeffentlichungen/interkulturelles-lernen-stereotyp-und-vorurteile.html>
- 40 Vgl. <https://www.bpb.de/kurz-knapp/lexika/politiklexikon/17812/macht/>
- 41 Vgl. <https://www.instagram.com/p/CB28AqwHPrU/> saymyname, Bundeszentrale für politische Bildung (bpb)